

SPRAVODAJ OBCE Skalité

1/2025 Apríl 20. ročník Nepredajné

*Prajeme Vám požehnané Veľkonočné sviatky,
naplnené láskou a radosťou*

Milí moji Skalitčania,

*dovoľte mi v mene svojom, ako aj v mene členov OZ i všetkých pracovníkov
obecného úradu Vám zaželať príjemné prežitie Veľkej noci. Tento najväčší
sviatok nás, kresťanov, spojený s príchodom jari je vždy akoby novým
začiatkom. Do našich dedín, ľudských obydľí, ale predovšetkým do našich
srdc nech prinesie novú nádej a optimizmus do ďalšieho života.*

S úctou Jozef Cech, starosta obce

V našej obci onedlho vyrastie Zariadenie pre seniorov Goral

V stredu, 19. marca 2025 bol pre našu obec zaznamenaný významný míľnik. Poklepaním základného kameňa sme symbolicky započali stavbu nového zariadenia pre seniorov Goral. Tento náš mnohoročný sen sa stal realitou po schválení nášho úspešného projektu, na príprave ktorého sa podieľalo vedenie i zamestnanci nášho obecného úradu. Vďaka nemu naša obec získala 100 % krytie výdavkov na výstavbu zariadenia pre seniorov. Projekt podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Slávnosti začatia stavby poklepaním základného kameňa sa zúčastnil podpredseda vlády Peter Kmec a minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš, ktorým vyslovujeme mimoriadne poďakovanie za podporu projektu. Kameň požehnal náš pán farár Martin Danišek. Na slávnosť sa prišli pozrieť mnohí občania našej obce a všetci spoločne sa tešíme, že v našej obci vyrastie za krátky čas estetická budova s okolitým areálom, kde bude seniorom poskytnutá nielen sociálna starostlivosť, ale tu aj nájdú priestor pre aktívny a plnohodnotný život. Zariadenie pre seniorov bude mať kapacitu 30 miest. V tomto čase sa pripravuje stavenisko a začína so stavebnými prácami. Otvorenie zariadenia je naplánované na budúci rok 2026. Viac na str. 2.

Ocenenie od starostu na Deň učiteľov 2025

Každý z nás chodil do školy. A každý si vo svojom srdci zachoval tie najkrajšie spomienky, častokrát spojené s obľúbenou pani učiteľkou, vychovateľkou alebo aj kuchárkou. Všetci, ktorí nás v škole učili či pomáhali, si zaslúžia úctu a uznanie. Deň učiteľov je takouto príležitosťou každý rok oceniť pedagogických i nepedagogických pracovníkov našej obce. Už niekoľko rokov sa táto slávnosť koná ako spoločný ceremoniál, v tomto roku pre obce Skalité, Oščadnica, Zborov nad Bystricou, Dunajov, Nová Bystrica a Krásno nad Kysucou – ktoré je hostiteľom spoločného oceňovania.

Dňa 28. marca 2025 prišiel oceneným pracovníkom skalitských škôl do Krásna ocenenie aj kyticu kvetov odovzdať starosta obce PaedDr. Jozef Cech. Z jeho rúk pri príležitosti Dňa učiteľov 2025 boli ocenené pani – Soňa Gelačáková, Marta Lajčáková, Marta Čanecká, Júlia Baroniaková a Anna Špiláková. Všetkým oceneným blahoželáme a prinášame stručné medailóny o nich, ako odznali počas slávnostného programu.

SOŇA GELAČÁKOVÁ

zást. riad. MŠ Skalité – Ústredie

Svoju pedagogickú kariéru začínala v roku 2006 v jej rodnej dedine Čierne. V roku 2009 sa stala zamestnancom Materskej školy Skalité – Ústredie, kde pôsobí aj v súčasnosti. Významné obdobie v jej živote priniesli roky 2017 – 2022, kedy bola menovaná do funkcie zástupkyne riaditeľky školy. Pomáhala viesť materskú školu a neustále ju posúva dopredu. Deti vedie k výtvarnému umeniu a ľudovým tradíciám, najmä k spevu a tancu. Určite preto, lebo sama pôsobí vo Folklornej skupine Ozvena.

Mgr. MARTA LAJČÁKOVÁ

ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Svoju pedagogickú prácu začala v Skalitom ako vychovateľka. Po vyštudovaní Pedagogickej fakulty v Nitre pokračovala ako učiteľka v ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom. V roku 2000 sa stala učiteľkou v ZŠ na Kudlove a je triednou učiteľkou prevažne v 1. a 2. ročníku. Aktívne pracovala v troch rozsiahlych európskych projektoch v rámci Premeny tradičnej školy na modernú. V roku 2011 získala kvalifikáciu na vyučovanie nemeckého jazyka pre mladší školský vek. Viedla skautský, zdravotnícky krúžok a krúžok ochrancov prírody. V súčasnosti je koordinátorkou finančnej gramotnosti.

Mgr. MARTA ČANECKÁ

ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Svoju pedagogickú prácu začala pred 25 rokmi hneď po skončení štúdia ako učiteľka slovenského a ruského ja-

zyka a literatúry. Po 9 rokoch absolvovala rozširujúce vzdelávanie – predmet matematika. Aktívne pracovala v troch rozsiahlych európskych projektoch ako metodička. Venovala sa tiež mimoškolskej činnosti žiakov vedením záujmových útvarov Slovenský jazyk, Školský časopis, Horolezecký, Športový, Matematika v testoch. Zapája žiakov do ekonomickej či matematickej olympiády, pytagoriády. Spolu s manželom sa venujú celý život biatlonu na Skalitom. S pod ich rúk vzišlo veľa úspešných biatlonistov.

JÚLIA BARONIAKOVÁ

ZŠ s MŠ Skalité – Kudlov

Na ZŠ s materskou školou Skalité – Kudlov pracuje od roku 2005 ako mzdová účtovníčka. Jej práca zahŕňa starostlivosť o päť organizačných zložiek: materskú školu, základnú školu, školský klub, školskú jedáleň a cen-

trum voľného času. Je známa svojou obetavosťou a neustálym vzdelávaním sa, aby mohla poskytovať čo najlepšie služby. Pracovala aj ako členka výboru Základnej organizácie odborových zväzov a Rady školy. Je príkladom toho, ako môže byť mzdová účtovníčka nielen odborníkom, ale aj priateľom a oporou pre svojich kolegov.

ANNA ŠPILÁKOVÁ

kuchárka MŠ Skalité – Ústredie

Šikovná pani kuchárka s milým úsmevom na tvári pracuje v obci Skalité od roku 1996, najskôr v škole na Kudlove a v roku 2005 až dodnes v MŠ Skalité – Ústredie. Je neoddeliteľnou súčasťou školskej jedálne. Obľúbená medzi kolegynami i deťmi, vždy dobre naladená, s chuťou a nadšením skúša aj nové recepty, do ktorých vkladá svoju tvorivosť a kreativitu. Ale najviac ju teší, keď stravníkom vždy čerstvé jedlo v školskej jedálni chutí.

Fotoreportáž zo slávnosti začiatku stavby Zariadenia pre seniorov Goral

Slávnosť prišli podporiť mnohí obyvatelia obce Skalité

Starosta obce Jozef Cech počas slávnostného príhovoru

Poklepanie základného kameňa, vpravo minister práce a sociálnych vecí Erik Tomáš, vľavo architekt Ivan Jarina

Spoločná fotografia hostí a predstaviteľov obce Skalité

Duchovné slovo

Drahí farníci,

opäť prežívame vzácny čas pôstneho obdobia, ktorý obrazne pozýva každého z nás na púšť, kde môžeme pozrieť do svojho srdca a vnímať, ktoré oblasti nášho života potrebujú uzdravujúci Boží dotyk. Tento rok je výnimočný aj tým, že ho prežívame ako jubilejný rok. V logu jubilejného roka sa nachádzajú štyri postavy, ktoré symbolizujú ľudí celého sveta. Celý jubilejný rok sme pútnikmi nádeje. Každý z nás vie, že bez nádeje sa nedá žiť. Všetci potrebujeme k životu drobné nádeje ako tie, že ráno vyjde slnko, že po hádke v rodine bude opäť všetko v poriadku, že semienka, ktoré na jar kladieme do zeme, prinesú úrodu...

Okrem týchto malých nádejí potrebujeme aj veľkú nádej, ktorá sa dotýka zmyslu nášho života na zemi. Táto veľká nádej spočíva v Božej láske, ktorá sa dokonale zjavuje na kríži. Veľkonočné sviatky nás privádzajú ku krížu, ktorý by sme mali objať, ako postavy v logu jubilejného roka. Kríž predstavuje kotvu v našom živote,

o ktorú sa môžeme oprieť, na ktorú sa môžeme spoľahnúť. V pohľade na kríž pochopíme, ako nás Boh miluje a ako túži žiť život spolu s nami. V neustále sa meniacom svete, v ktorom je toľko turbulencií potrebuje každý z nás toto pevné zakotvenie. Ako hovorí jedná múdra latinská veta: „*Stat crux dum volvitur orbis.*“ – Kríž stojí, kým svet sa krúti.

Vyprosujem Vám drahí farníci, aby ste v kríži a Ježišom zmŕtvychvstaní našli tento pevný orientačný bod Vášho života a aby ste nikdy nestratili chuť začať život nanovo. S nádejou je to vždy možné.

Požehnanú Veľkú noc vyprosuje
Martin Danišek, farár

Fašiangy v obci Skalité

Fašiangy sú obdobím radosti, zábavy a tradičných zvykov, ktoré neodmysliteľne patria k našej obci. Tento rok sa fašiangový sprievod masiek presunul z Obecného úradu do hotela Koloniál, kde sa uskutočnilo ocenenie najkrajších masiek. Návštevníci si mohli vychutnať nielen originálne a kreatívne masky, ale aj vynikajúcu atmosféru.

Po ocenení masiek nasledovala ľudová veselica, ktorá pokračovala až do neskorých hodín. O zábavu sa postarali DJ Banderas, hudobníci z Gorol Muzičky a BABY Z ABBY v podaní FsK Svrčinka.

Vrcholom fašiangových osláv bolo tradičné pochovávanie basy. Tento zvyk symbolizuje ukončenie fašiangového obdobia a nástup pôstu. Pochovanie

basy bolo v réžii Petra Potočára a plačky boli seniorky z Jednoty dôchodcov zo Skalitého spolu so všetkými účastníkmi podujatia. Gorol Muzička sa opäť ujala svojej úlohy, a za sprievodu smútočnej piesne sa všetci zúčastnení vydali na poslednú cestu „basu“. Symbolické pochovanie basy uzavrelo fašiangový čas plný tanca, smiechu a radosti, a pripravuje čas pôstu.

Projekty realizované v roku 2025

1. Rozšírenie kapacít Materskej školy Ústredie č. 632

Projekt je financovaný Európskou úniou z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR
Stav: od 1. apríla sa začne so stavbou, termín dokončenia v roku 2025

2. Zníženie energetickej náročnosti verejných budov v Skalitom

- ZŠ s MŠ Kudlov – výmena okien a dverí, termostatické hlavice
- Obecný úrad – výmena okien, výmena interiérového osvetlenia za LED svetlá
- Hasičská zbrojnica – výmena okien, posilnenie krovu
- Dom kultúry

Stav: prípravné práce, termín dokončenia do konca júna 2025

3. Zariadenie pre seniorov Goral

Projekt je financovaný Európskou úniou z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR
Stav: začalo sa so stavbou, termín dokončenia v roku 2026

Zasadnutie vlády SR na Kysuciach: Skalité získalo financie na rekonštrukciu priestorov zdravotného strediska a presbytéria kostola

V stredu 19. marca 2025 sa vo Vysoké nad Kysucou uskutočnilo výjazdové rokovanie vlády Slovenskej republiky. Cieľom tohto stretnutia bolo adresovať špecifické výzvy a potreby regiónu Kysúc.

Dotácie v celkovej hodnote približne 1,5 milióna eur boli pridelené

obciam, mestám a farnostiam z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Prostriedky sa použijú najmä na rekonštrukcie a revitalizácie verejných priestorov a infraštruktúry. Prioritami sú modernizácie cintorínov, detských ihrísk, hasičských zbrojníc či športových areálov.

Obec Skalité získala financie na rekonštrukciu priestorov zdravotného strediska vo výške 30 000 Eur a Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Skalité na rekonštrukciu presbytéria farského kostola sv. Jána Krstiteľa dostane 20 000 Eur.

PREVÁDZKAREŇ INFORMUJE

Likvidácia odpadu v obci Skalité

Skalitčania s viac ako 65-percentnou úrovňou triedenia za rok 2024 patria k najlepším triedičom odpadu v okrese, ale ani oni sa nevyhnú v budúcom roku vyšším poplatkom za komunálny odpad. Celkovo sme vyprodukovali 2523,70 t odpadu, z tohto množstva sme vytriedili 1642,20 t čo predstavuje úroveň triedenia 65,07 %. Dosiahnutá úroveň triedenia ovplyvňuje aj výšku zákonom určeným poplatku na nasledujúci rok za uloženie komunálneho odpadu na skládke. Pri nami dosiahnutej úrovni triedenia je poplatok vo výške 11 eur za jednu tonu uloženého odpadu na skládke. Tento poplatok je príjmom Environmentálneho fondu a prevádzkovateľ skládky odpadov je povinný odviešť celý poplatok za uloženie odpadu Environmentálnemu fondu.

Výber miestneho poplatku za odpad za rok 2024 predstavoval 173 845,33 eur, ale výdavky obce na nakladanie s odpadom boli 252 275,58 eur. Príjem poplatkov od fyzických a právnických osôb nepokrýva náklady obce na vývoz a uloženie odpadu. Občania sa podieľali 68,91 % a obec z rozpočtu obce prispela 31,09 %. Deficit by malo pomôcť znížiť nové všeobecne záväzné nariadenie (VZN), ktoré zvyšuje paušálny poplatok. Aj po úprave výšky poplatku za vývoz komunálneho odpadu v Skalitom je táto suma porovnateľná s okolitými obcami v regióne. Aj obyvatelia obce Čierne, Svrčinovec a mesto Čadca budú podobne ako Skalitčania ročne platiť 47,45 eur na osobu. Obec Skalité poskytuje zľavu 30 % z poplatku pre osoby staršie ako 62 rokov veku, občanov ZŤP a iné. Aj keď jednotlivé samosprávy by sa nemali porovnávať. Poplatok odráža množstvo vyhadzovaného odpadu a tiež vzdialenosť od skládky alebo spracovateľa odpadu. Aj po zvýšení poplatku obec predpokladá, že z rozpočtu budú musieť dofinancovať vývoz. To je však v rozpore

s legislatívou. Obec poplatky ktoré vyberie za komunálny odpad môže použiť len na náklady a výdavky spojené s touto službou. Obec nezarába na komunálnom odpade. Len platí službu.

Nárast dane z pridanej hodnoty, minimálnej mzdy, energií navyšujú sadzby za odvoz, spracovanie, recykláciu a skládovanie odpadu a premietajú sa do výšky nákladov na odpadové hospodárstvo.

Výšku poplatku za vývoz komunálneho odpadu nepokrýva náklady obce na odpadové hospodárstvo. Obcou stanovený poplatok musí pokryť nie len bežný vývoz nádob na odpad – popolníc, ale aj náklady za odstraňovanie nelegálnych „čiernych“ skládok odpadu, na zlikvidovanie odpadu ktorý občania nechávajú mimo zberných nádob a pri nádobách na triedený odpad, za dotriedňovanie, za nesprávne triedenie a zmiešavanie odpadu nemalo finančných prostriedkov. Taktiež obec zabezpečuje pre obyvateľov chod zberného dvora, kde môžu občania celoročne odovzdať svoj odpad na ktorý má zberný dvor povolenie.

Triedenie odpadov je delenie odpadov podľa druhov, kategórií alebo iných kritérií alebo oddeľovanie jednotlivých zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov. Až odpad, ktorý sa nedá vytriediť, má skončiť v „čiernej popelnici“. Nie sú žiadne závažné dôvody, prečo by sme nemali triediť odpad. Občania obce Skalité majú vytvorené podmienky na to, aby odpad z domácností bez problémov triedili. Všeobecne je možné konštatovať, že triedením komunálneho odpadu pomôžeme nielen životnému prostrediu, ale v konečnom dôsledku spoločnosti, čo prinesie výhody vo forme environmentálnych, ekonomických ale aj sociálnych pozitív a benefitov.

V obci sú rozmiestnené nádoby, takzvané zvony, na triedené zložky na sklo – zelené, na plasty – žlté, modré –

papier a oranžové na obaly z kovu (plechovky). Každý zvon má aj informačné polepy s informáciou čo sa má dávať do danej nádoby. Aj touto cestou Vás žiadame o správne umiestňovanie odpadu. V nádobách nachádzame aj také odpady, ktoré tam zásadne nepatria (napríklad živočíšny odpad, použité detské plienky, auto plasty, objemný odpad, textil, keramika, znečistené a iné). V prípade, že v nádobách nachádza aj iný druh odpadu, obec (čiže občan) znáša náklady na jeho vývoz, dotriedňovanie a likvidáciu.

Pri zbere vytriedených zložiek odpadu v dňoch 4. a 5. 3. 2025 sme znamenali vo vyzbieraných vreciach veľké znečistenie a zmiešanie jednotlivých komodít, a aj zmesový komunálny odpad. Podľa čísla domu vieme identifikovať kto nesprávne triedi. Napríklad boli vo vreci zmiešané obaly z kovu (konzervy) so sklom, plasty a tetrapaky so sklom a kovy spolu. Sklené fľaše obsahovali potraviny (nuteľa, horčica, zaváraniny – kompóty), použitý kuchynský olej ale aj použitý motorový olej, čo je nesprávne. Ďalej sa vo vreciach nachádzal kuchynský odpad, stavebný odpad, čo je nesprávne. Dokonca sme mali na dočasnej skládke odhodnené vrecia s papierom. Vo vreciach potrhané výkresy, potrhané písomné práce žiakov s menami! Pri zistení môže obec vinníkov sankcionovať.

Nezabúdajme však, že aktuálne najlepšími opatreniami, ktoré obmedzia produkciu komunálnych odpadov je ich tzv. minimalizácia predstavujúca predchádzanie vzniku odpadov alebo opätovným používaním odpadov.

V závere príspevku môžeme konštatovať, že obec je na dobrej ceste v triedení odpadov, pričom je však potrebné zvýšiť povedomie a aktuálne úsilie občanov v potrebe znížiť mieru produkovaného objemu zmesového komunálneho odpadu. Za organizáciu:

Mgr. Anna Časnochová, MBA

Upozornenie pre držiteľov psov

Vážení psíčkari, prosíme Vás o zodpovedný prístup pri venčení psov. Po roztopenom snehu sa na chodníkoch a verejných priestranstvách ukázal výrazný počet psích exkrementov. Šliapnutie do „takej nášlapnej míny“ určite vo Vás zanechá nie len nepríjemné pocity. Po daždi a v teple sa šíri do okolia nepríjemný zápach.

Na znečistených priestranstvách je potom obťažné a nepríjemné vykonávať kosbu a hrabanie pokosenej trávy. Nehovoriac o tom, že tieto psie exkrementy obsahujú parazity, ktoré môžu prežívať v pôde dlhú dobu, pričom môžu byť zdrojom nákazy pre človeka, aj pre zvieratá.

Majitelia, držiteľia psov, či už v bytových alebo rodinných domoch, by si mali uvedomiť, že ich pes sám po sebe upratať nevie a v rámci svojej zodpovednosti sú povinní urobiť to za neho. Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad psom vykonáva dohľad.

Upozorňujeme na Vašu základnú povinnosť!

V zákone, ktorý upravuje niektoré podmienky držania psov (zákon NR SR č. 282/2002 Z. z. v § 6 a v § 7) je uvedené: Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, je ten, kto psa vedie, povinný výkaly bezprostredne odstrániť.

Priestupku sa dopustí držiteľ psa, ak neodstráni bezprostredne výkaly, ktorými pes znečistil verejné priestranstvo. Za uvedený priestupok možno uložiť pokutu do výšky 165 eur. Žiadame a vyzývame všetkých majiteľov-držiteľov psov k dodržiavaniu zákonných povinností.

V súčasnosti je psí exkrement zaradený v katalógu odpadov zákona o odpadoch ako bežný ostatný odpad. V praxi to znamená, že občan takýto odpad odloží do svojej nádoby na komunálny odpad, samozrejme s výnimkou nádob určených na triedený zber.

Ďakujeme za pozitívny príklad takým psíčkarom, ktorí chodia s vreckom a dokážu si po svojom psovi upratať.

Na základe opakujúcich sa sťažností od občanov na voľný pohyb psov v našej obci, žiadame majiteľov a držiteľov psov, aby si zabezpečili psov vo svojich príbytkoch a neumožnili im voľný pohyb po obci.

Voľne pohybujúce sa – túlavé psy – ohrozujú bezpečnosť a zdravie občanov a návštevníkov obce!

Dovoľujeme si Vás upozorniť, že v zmysle zákona NR SR č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov je voľný pohyb psa na verejnom priestranstve bez osoby, ktorá psa vedie, zakázaný. V zmysle § 7, ods. 1, písm. f) zákona č. 282/2002 Z. z. ide o priestupok, ktorého sa dopustí držiteľ psa, ak nezabrání voľnému pohybu psa okrem priestorov na to určených. Za uvedený priestupok je možné uložiť pokutu do výšky 165,00 eur.

Nenechávajte svojich psov voľne sa pohybovať po obci ohrozujú občanov a zodpovednosť nesiete Vy ako ich majiteľ – držiteľ!

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO SKALITÉ

Prijíma objednávky na hovädzie mäso z mladých býčkov z nášho chovu.

V ponúke máme MIX balíčky 10 alebo 15 kg
Balíček obsahuje mix mäsa zo všetkých častí.

Mix balíček je bez veľkých kostí, špičkové kosti sú zdarma.

Cena za kilogram je 10 €

Objednávky na telefónnom čísle:
0944 125 798

Poľnohospodárske družstvo Skalité ponúka na predaj

BROJLEROVÉ KURČATÁ A KŔMNU ZMES.

Dátum predaja:

- 23.04.2025 od 07:00 do 16:00
- 24.04.2025 od 07:00 do 16:00
- 25.04.2025 od 07:00 do 16:00
- 26.04.2025 od 07:00 do 12:00

Predaj sa uskutoční

v obci Čierne, časť Vyšný Koniec
Hospodársky dvor Čierne - Čadečka

Cena za 1kg živé váhy 2,50€

Informácie na tel. č.: 0917 541 591

Ocenení Skalitčania

OSOBNOSŤ KYSÚC Pavol Laš

Prestížne ocenenie Osobnosť Kysúc za rok 2024 nášmu rodákovi Ing. Pavlovi Lašovi, CSc. udelila 8. januára 2025 Kysucká kultúrna nadácia za významné výsledky vo výskume dopravy a publikačnú činnosť. Ing. Pavol Laš, CSc. vyštudoval na VŠD v Žiline. Pracoval vo Výskumnom ústave dopravnom (VÚD) v Žiline. V Prahe študoval na Fakulte jadrovej a fyzikálno-inžinierskej. V roku 1996 sa stal riaditeľom VÚD. Vydal mnoho publikácií o Skalitom – Skalité vo fotografii ukryté, Pamätná kniha železničnej stanice Skalité, Symboly viery v skalitskom chotári a iné. V roku 2015 vyšla monografia Skalité obec pod Trojakom. V obecnom spravodaji pravidelne pripravuje rubriku Okienko do minulosti obce. Je dlhoročným členom Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti.

Na fotografii zľava: zástupca starostu obce Skalité Ing. Peter Ivanek, Ing. Pavol Laš, CSc. a člen KKN MUDr. Stanislav Mizera.

ŠPORTOVEC ROKA

Jozef Hlušek a Šimon Krištofik

Dňa 1. 3. 2025 sa v Dome kultúry v Čadci konalo slávnostné oceňovanie športovcov: **Športovec roka 2024**. Cenu si prevzal náš aktívny športovec Šimon Krištofik a náš dlhoročný tréner bežeckého lyžovania a biatlonu pán Jozef Hlušek.

Mladý talentovaný **biatlonista Šimon Krištofik** si prevzal cenu za skvelé úspechy v individuálnom športe (majster Slovenska v letnom biatlone vo vytrvalostných pretekoch, majster Slovenska na kolieskových lyžiach). Zároveň nás reprezentoval na zimnom Európskom olympijskom festivale mládeže – EYOF v gruzínskom Bakuriani. Ďalej si ocenenie prevzal pán **Jozef Hlušek**, ktorý získal v kategórii **oddanosť športu čestné uznanie za dosiahnuté výsledky za celoživotný prínos v biatlone na Kysuciach**.

Pán Jozef Hlušek je zakladateľom bežeckého lyžovania a biatlonu v Skalitom. Začiatky boli ťažké, peňazí a materiálu bolo málo, no nikdy mu nechýbalo nadšenie a zaoštievanie pre šport.

Je až obdivuhodné, že sám zvládal trénovať 30 až 40 detí od najmladších až po dorastencov. Mal prepracovaný systém práce, v ktorom sa starší pretekári starali o mladších, pomáhali im. On sám nám stíhal obúvať lyžiarky, zapínať bežky, voskoval nám lyže, zdvíhal nás zo snehu, napravoval nám palice, vzduchovky, čiapky a rukavice, varil nám čaj. Tréninky pod jeho vedením boli plné smiechu, radosti, súťaživosti a hier.

Naučil nás nevzdávať sa a zvládať prekážky napriek ťažkostiam a častým pádom, nestratiť sa na trati a vždy dosiahnuť cieľ. Naučil nás prehrávať a dopriať výhru iným, tešiť sa z úspechov kamarátov, ceníť si súperov a športovať v zmysle fair play. Vďaka nemu sme pochopili, že každá prehra nás posilní a priblíži k víťazstvu, o ktoré sme sa toľko snažili. A samozrejme, naučil nás víťaziť... užiť si víťazstvo a vážiť si úsilie aj cestu, ktorá nás k nemu doviedla. Pre každého z nás mal náš tréner Jožko Hlušek vždy

úsmev, slová povzbudenia a ocenenia. V mene všetkých jeho zverencov, ktorých trénoval od roku 1977 do roku 1992, by som sa chcela nášmu trénerovi Jožkovi poďakovať za jeho obetavosť, cenné rady a za to, že z nás svojim skvelým prístupom formoval nielen lepších športovcov, ale aj lepších ľudí.

Zároveň mu celý náš biatlonový klub želá veľa zdravia, šťastia, spokojnosti a ešte veľa športových zážitkov a úspechov.

bývalá pretekárka **Marta Čanecká**

Slovenský Červený kríž: Ďakujeme prvodarcom

Darovanie krvi je jedným z najvznešenejších skutkov, ktorým môže človek pomôcť druhým. Sme preto nesmierne vďační všetkým, ktorí sa rozhodnú darovať krv, a obzvlášť tým, ktorí tak urobili po prvýkrát. Miestny spolok Slovenského Červeného kríža v Skalitom ďakuje ob-

čanom, ktorí v roku 2024 po prvýkrát darovali krv v Kysuckej nemocnici v Čadci. Medzi nich patria Filip Bazger, Martin Krčmárik, Alena Martiňáková, Petra Muráňová, Alžbeta Serafinová, Lucia Serafinová, Rudolf Škorvánek, Lukáš Štrba, Ján Turňa. Ich rozhodnutie pomôcť je dôkazom veľkého srdca, solidarity a ochoty prispieť k záchrane životov.

Pravidelní darcovia sú jedným zo základných pilierov zdravotníckeho systému a prvodarcovia sú jeho dôležitou súčasťou. Veríme, že ich príklad inšpiruje aj ďalších ľudí v našej obci a regióne, aby sa pridali k tejto ušľachtilej činnosti. Každý darca je hrdinom a jeho pomoc je neoceniteľná. Ak ste ešte krv nedarovali, neváhajte a pridajte sa k tým, ktorí svojím nezištným skutkom zachraňujú životy.

Ešte raz srdečne ďakujeme našim prvodarcom a prajeme im pevné zdravie, veľa šťastia a spokojnosti.

MS SČK Skalité

Automatické defibrilátory môžu zachrániť životy

Obec Skalité má v súlade s platnou legislatívou nainštalované dva automatické externé defibrilátory (AED), ktoré môžu výrazne prispieť k ochrane zdravia a životov občanov. **Defibrilátory sú umiestnené na dvoch strategicky vybraných lokalitách – na budove Obecného úradu v Skalitom a na budove Informačného centra Hraničného prechodu Skalité D3.**

V prípade náhleho zlyhania srdca rozhodujú o prežití minúty a práve rýchla dostupnosť defibrilátora môže byť rozhodujúca.

Automatický externý defibrilátor je zariadenie, ktoré dokáže pomocou elektrického výboja obnoviť správnu cirkuláciu krvného obehu pri náhlom zlyhaní. Prístroj je navrhnutý tak, aby ho v núdzovej situácii dokázal použiť aj laik bez zdravotníckeho vzdelania. Po zapnutí poskytuje jasné hlasové inštrukcie v slovenskom jazyku a používateľa krok za krokom naviguje celým procesom poskytovania prvej pomoci. V prípade potreby môžu tieto prístroje využiť nielen obyvatelia mesta, ale aj návštevníci či turisti.

Všetkých srdečne pozývame na školenie k obsluhu AED, ktoré sa uskutoční 27. 4. 2025 o 15:30 hod. v športovej hale v Skalitom.

Prosím nahláste svoj záujem o zber na: **prevadzka@skalite.sk** alebo **041/4376221**

Vrecia na odpad sú dostupné v kancelárii prevádzky.

Nezabudnite odfoťiť lokalitu pred a po vyzbieraní, alebo vyzbierané množstvo odpadkov i seba. Následne našu spoločnú snahu zverejníme.

Dobrovolný hasičský zbor Skalité

Vážení občania, priatelia hasiči DHZ Skalité, nový rok už beží v plnom prúde a my prinášame niekoľko riadkov, aby sme Vás informovali, čo sa už udialo v DHZ Skalité a čo nás čaká v najbližšom období.

Okrem toho, že prvý výjazd v tomto roku sme mali už 1. 1. 2025 o 02.30 hod. ku požiaru veľkokapacitného kontajneru, od začiatku tohto roku sme mali už 12 výjazdov, či už k požiarom trávnatého porastu, alebo k iným požiarom, o ktorých ste sa mohli dočítať aj v regionálnej tlači.

Pre DHZ Skalité však bola podstatnou udalosťou výročná členská schôdza členov DHZ Skalité, ktorá sa konala dňa 8. 2. 2025, na ktorej sa zúčastnilo 44 členov a pozvaní hostia, pán poslanec NR SR a starosta obce Skalité PaedDr. Jozef Cech, pani poslankyňa obecného zastupiteľstva Ľubica Lašová, delegát ÚZO DPO SR Čadca pán Miroslav Koza, delegácia z OSP Milówka z Poľska, delegácia zo SDH Hrádek z ČR a zástupcovia z DHZ okrsku č. 1, teda z DHZ Čadca, Svrčinovec, Čierne a Oščadnica.

Ďalší pozvaní hostia, ako riaditeľ OR HaZZ Čadca, zástupca starostu obce Skalité a predstavitelia výboru ÚZO DPO SR Čadca sa ospravedlnili.

Schôdza prebehla podľa rokovacieho poriadku, stanov DPO SR a schváleného programu, boli prednesené, správy o činnosti a hospodárení DHZ Skalité za rok 2024, revízná komisia oboznámila členov s finančnou správou organizácie za rok 2024 a bol prednesený plán činnosti na rok 2025.

Počas schôdze boli odovzdané ocenenia napr. za príkladnú prácu, za vernosť a členovia ktorí spĺňali podmienky boli povýšení do vyšších hodností. Na záver schôdze bolo schválené uznesenie z výročnej členskej schôdze členov DHZ Skalité. Nasledovalo občerstvenie a neformálne posedenie.

Ďakujeme všetkým hosťom a členom DHZ Skalité, za účasť na schôdzi a samozrejme všetkým, ktorí sa počas

roku 2024 zapájali do prác a činnosti DHZ Skalité, za ich odvedenú prácu.

Ďakujeme obci Skalité, vedeniu obce a obecnému zastupiteľstvu za spoluprácu a konštruktívne riešenia požiadaviek našej organizácie, ešte raz ďakujeme pánovi starostovi PaedDr. Jozefovi Cechovi za osobnú intervenciu pri prevode vozidla Iveco Trakker CAS 30 a Kia Sportage pre DHZ Skalité a samozrejme ďakujeme aj rôznym sponzorom, ktorí našu organizáciu podporili akýmkoľvek spôsobom.

Trvalo to neskutočne dlho, ale už sa nám podarilo zrealizovať prevod a zmenu majiteľa darovaných vozidiel z MV SR a vykonať na týchto vozidlách STK, teda už môžeme naplno realizovať školenia strojníkov vozidiel v praxi a vozidlá zaradiť do výjazdu.

Dňa 15. 3. 2025 sme boli pozvaní na „walne zabranie sprawozdawcze jednostki OSP w Milówce za rok 2024“, ktorého sme sa zúčastnili, počas diskusie bolo zdôraznené členom OSP Milówka, že na budúci rok bude 50. výročie družobnej spolupráce DHZ Skalité s OSP Milówka.

Inštruktážno-metodické zamestnania okrsku č. 1 sa uskutočnilo dňa

16. 3. 2025 v zasadačke DHZ Svrčinovec, kde sme rokovali o pláne činnosti na ďalšie obdobie roku 2025.

Okrem iného bolo v časti týkajúcej sa prevencie spomenuté a zdôraznené toto:

Vzhľadom k príchodu teplých jarých dní a požiarov súvisiacich s vypaľovaním suchej trávy dôrazne upozorňujeme všetkých občanov, právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov na PRÍSNY ZÁKAZ:

- vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov
- zakladať oheň v priestoroch alebo miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu
- spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve.

Fyzická osoba nesmie:

- fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru
- vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov
- zakladať oheň v priestoroch alebo miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

Ďalej je občan povinný:

- dodržiavať vyznačené zákazy a plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarom
- dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Požiar je každé nežiadúce horenie, pri ktorom sú bezprostredne ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb alebo zvierat, majetok alebo ži-

votné prostredie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je zranená alebo usmrtená osoba alebo zviera.

Každý je povinný v súvislosti so zdolávaním požiaru:

- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- ohlásiť bez zbytočného odkladu na určenom mieste zistený požiar alebo zabezpečiť jeho uhasenie,

- poskytnúť hasičskej jednotke osobnú pomoc na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky alebo obce.

Každý je povinný na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky, okresného riaditeľstva alebo obce poskytnúť dopravné prostriedky, zdroje vody na hasenie požiarov, spojovacie prostriedky a iné vecné prostriedky na zdolávanie požiarov.

S pozdravom
výbor DHZ Skalité

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Skalitom

Ako každý rok, tak aj teraz máme zimu na ústupe a teplé slnečné dni nám zvestujú príchod jari. Deň sa nám predlžuje a príroda sa prebúdzá.

16. 3. 2025 prebehla Výročná členská schôdza. Schôdzu viedol Ferdinand Gonščák. Všetko prebehlo v poriadku podľa stanov. Boli organizované aj voľby predsedu, tajomníka a výboru. Na poste predsedu ostáva Martin Petrák. Na poste tajomníka bola zvolená Iveta Časnochová. Výbor bol taktiež posilnený o nových aktívnych členov: Baroniaková Edita, Čas-

nocha Igor, Kadela Ján, Lašová Anna, Legerská Margita, Lupiňský Peter, Martiniak Miroslav, Strýček Tomáš, Šimurda Jozef a Šmatlava Jozef. Výročnú členskú schôdzu poctil svojou návštevou aj náš pán starosta Jozef Cech a okresný aktivista František Nezval.

V tomto roku organizujeme jarň aj letný rez ovocných stromov vo farskej záhrade. Víťaný je každý, kto chce pomôcť, alebo sa priučiť. Zájazd autobusom na výstavu Záhradkár Trenčín, alebo Flora Olomouc sa uskutoční podľa záujmu a taktiež všetky tradičné

aktivity organizované počas roka zväzom.

Dvere pre nových členov máme stále otvorené a veľmi radi prijímame každého, kto sa rád venuje ovocinárstvu, záhradkárstvu, či sa chce podieľať na rozvoji najstaršej základnej organizácii zväzu záhradkárov na Kysuciach, taktiež často označovanej okresným výborom ako vlajkovou loďou.

Prajeme všetkým občanom veľa radosť zo svojej záhrady a jej darov.

Martin Petrák
SZZ ZO o.j.z. Skalité

Jednota dôchodcov Skalité informuje

Naši milí seniori – členovia JD. Do Nového roku 2025 Vám prajeme hodne zdravia, ešte veľa spoločných chvíľ a aktivít a ostatné príde samo.

Dňa 20. 2. 2025 sme zorganizovali vlakový zájazd do Vysokých Tatier. Navštívili sme Tatranský DÔM na Hrebienku plný ľadových sôch a ľadovej krásy, ktorú vytvorili ozajstní majstri. Počasie nám prialo a tak 22 členov nášho klubu obdivovalo zasnežené končiare Tatier, Štrbského plesa a domov si odniesli krásne zážitky.

1. 3. 2025 naše členky a členovia nechýbali na akcii „Pochovávanie basy“ v hoteli Koloniál, ktorú organizuje Obecný úrad. Plačky sa svojim plačom a rozlúčkovým príhovorom dôstojne rozlúčili s basou.

V mesiaci marec tradične prichádza čas na hodnotiacu Výročnú členskú chôdzu za rok 2024. Tentokrát sme ju zorganizovali 10. 3. 2025 v reštaurácii PRIMA, na ktorej sa zúčastnil aj starosta obce Paedr. Jozef Cech, ktorý odovzdal pri príležitosti MDŽ každej členke ružu a v príhovore poďakoval za naše aktivity, ktoré sú obohatením kultúrneho a spoločenského života v obci. Predsedníčka OO JD Čadca Margita Ďurišová takisto poďakovala predsedníčke a celému výboru JD v Skalitom a všetkým členom za ich aktívnu činnosť a popriala veľa úspechov do ďalšieho pôsobenia. Na našu schôdzu prijali pozvanie aj Anna Kromková, predsedníčka JD Čierne a Mária Vojvodíková, podpredsedníčka JD Čierne. Svojím hudobným vystúpením nás prišli potešiť deti a učitelia zo ZUŠ pod vedením Romana Capka.

Schôdza pokračovala vyhodnotením práce za predchádzajúci rok a plánmi na rok 2025.

Naše poďakovanie patrí starostovi obce Paedr. Jozefovi Cechovi za jeho ľudský prístup a ústretovosť.

Milí dôchodcovia, vykročíme do ďalšieho štvrťroka s chuťou a elánom a urobme si život veselším a krajším.

JD Skalité

Zájazd do Tatier a Tatranského ľadového domu na Hrebienku

Pochovávanie basy

Obec Skalité Vás srdečne pozýva na

Deň Matiek

11. MÁJ - Nedeľa
amfiteáter Skalité od 14:00 hod.

Milé mamičky, za všetku lásku a obetu, ktorú nám celý život rozdáвате, sa Vám chceme poďakovať a preto Vás pozývame na kultúrny program, ktorý si pre Vás pripravili **deti z MŠ Skalité - Ústredie, ZŠ a MŠ Kudlov a žiaci Súkromnej základnej umeleckej školy Skalité.**

**VSTUP
VOLNÝ**

Matrika obce Skalité

NARODENÉ DETI

Adam Kríž
Eliška Tatarková
Nela Jedináková
Samuel Padyšák
Adela Adamčíková
Rudolf Škorvánek
František Krčmárik
Matúš Martiňák
Stanislav Choluj

MANŽELSTVÁ UZAVRETÉ V OBCI SKALITÉ

Oleksandra Skaliun a Marek Greguš
Natália Majchráková a Lukáš Sloviak

ODHLÁSENÍ OBČANIA Z TRVALÉHO POBYTU

Z trvalého pobytu sa odhlásilo: 19

ÚMRTIE OBČANOV V OBCI SKALITÉ

Milada Majchráková 66 r. Jozef Urbánek 70 r.	Anna Krčmáriková 74 r. Rudolf Poláček 38 r.
---	--

PRIHLÁSENÍ OBČANIA K TRVALÉMU POBYTU

K trvalému pobytu do obce Skalité sa prihlásilo: 7

POČET OBYVATEĽOV

Počet obyvateľov k 13. 3. 2025: **5218**

ÚMRTIE OBČANOV MIMO OBCE SKALITÉ

Lubica Veverková 77 r. Mária Vranová 74 r. Agesa Čanecká 88 r. Anna Vojčiniaková 74 r. Eliška Tatarková 0 r. Milan Jurga 59 r. Margita Gonščáková 88 r. Agesa Stancová 89 r.	Milan Vojčiniak 72 r. Alojzia Potočárová 78 r. Pavol Tomica 79 r. Janka Časnochová 56 r. Agesa Zvarďonová 74 r. Pavol Urbánek 68 r. Rudolf Gonščák 61 r.
---	--

Vypracovala: Korbašová

Na večnú pamiatku

Dňa 13. 2. 2025 nás vo veku 56 rokov opustila pani Janka Časnochová – dlhoročný zamestnanec obecného úradu v Skalitom. Janka viedla obecnú knižnicu od roku 1996 do roku 2025. Vždy bola k svojim čitateľom aj návštevníkom prívetivá, milá a dokázala vždy poradiť. Janka bola aj neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho života v Skalitom – či už to boli Goralské slávnosti, jarmoky alebo akékoľvek podujatie vždy bola jeho hlavným článkom. Všetky príspevky, ktoré za tie roky boli v obecnom Spravodaji sumarizovala spoločne so všetkými prispievateľmi. Svoju prácu brala ako poslanie a venovala sa jej celý život, začo jej v mene celého kolektívu obce vyslovujeme úprimné Ďakujem.

Češť jej pamiatke a nech odpočíva v pokoji.

Skalité

Okienko do minulosti
časť 30

Dozvuky tereziánskych a jozefínskych reforiem v Skalitom

Ked' sa Satmarským mierom¹ ukončilo nepokojné storočie plné vojen a povstaní, ktoré z veľkej časti prebiehali na území Slovenska a mali naň zničujúci vplyv, Uhorsko sa dostalo do moci Habsburgovcov. Nasledujúce roky však ukázali v akom hlbokom všeobecnom úpadku je habsburská monarchia. Až Mária Terézia sa odvážila riešiť jej zostalosť zavádzaním reforiem, najprv v západnej časti monarchie a postupne aj v krajinách Uhorska.

Reformy, zavádzané podľa názorov osvietenských filozofov, sa dotkli bez rozdielu všetkých obyvateľov monarchie. Reformy robila Mária Terézia, pokračoval v nich jej syn Jozef II. s cisárskym dvorom, časťou šľachty a stoličnými úradníkmi. Brzdou reforiem v uhorskej časti monarchie bola šľachta a tak sa reformy najprv uskutočnili v západnej časti monarchie.

Mária Terézia sa zamerala na súdnictvo, zmenu nevolníckych povinností vydaním Tereziánskeho urbáru² a zaviedla všeobecnú školskú reformu. Podporovala obchod a rozvoj poľnohospodárstva a zreorganizovala armádu. Jej pokračovateľ v reformách, syn Jozef II., zaviedol o. i. cirkevné reformy, výučbu kňazov v národných jazykoch a vydal patent o zrušení nevoľ-

Pozabudnime na chvíľu na ideologické nánosy historiografie v priebehu času, na všetky tie prívlastky právom či neprávom udeľované jednotlivým minulým etapám vývoja spoločnosti v našich končinách od historikov i „historikov“ a pridržme sa iba faktov, ktoré sa nám zachovali v archívoch. Takýmto prístupom sa pozrime aj na jednu etapu vývoja v minulosti obce, ktorá navždy nezmazateľne zmenila podobu našej obce, podstatne ovplyvnila život našich predkov a v konečnom dôsledku i nás, na obdobie po tereziánskych a jozefínskych reformách.

níctva, ap.

Historici obvykle rozdeľujú reformy na cirkevné a náboženské, sociálno-ekonomické, administratívne a legislatívne. Nie každá z nich zasiahla všetky oblasti života a krajiny monarchie, napr. Všeobecný súdny poriadok nebol zavedený v Uhorsku. Lepšiemu fungovaniu monarchie mal napomôcť aj jednotný úradný, súdny a vyučovací jazyk, ktorým sa stala nemčina, čo sa v nemecky nehovoriacich krajinách monarchie považovalo za germanizáciu.

Zo sekulárnych reforiem spomenieme niektoré. Zrušenie reholí, ktoré nevykonávali charitatívnu, alebo vzdelávaciu činnosť; zjednodušenie cirkevných obradov, napr. pri omši a pohrebe; zrušil niektoré rehole a asi tretinu kláštorov a ich majetok previedol do tzv. náboženského fondu³. Kňazi sa stali zamestnancami štátu, čo trvá dodnes; v každej krajine monarchie zriadil tzv. generálny seminár, ale v Uhorsku boli dva, z toho jeden v Bratislave⁴; v súdnej praxi zaviedol zásadu, podľa ktorej sa mohli trestať iba delikty, ktoré presne opisoval zákon, ktorá je platná dodnes; namiesto trestu smrti zaviedol drastické náhradné tresty, napr. prikovanie, verejné práce, bitie palicou, pripútanie na pranier, ap.

Z týchto reforiem si všimneme najmä tie, ktoré sa výrazne prejavili v živote našich predkov. Zatiaľ sa síce nenašli podrobné informácie o našej obci v období reforiem, ale z tých čo sa doteraz našli sa dá usudzovať, že reformy mali neobyčajne pozitívny vplyv na život obecnej pospolitosti.

Ide najmä o školskú a cirkevnú reformu, pravda, na pozadí inej najvýznamnejšej

reformy, ktorou bolo zrušenia poddanstva. Školská a cirkevná reforma však šli ruka v ruke aj tých v najjednoduchších podmienkach, na dedinách, kde učiteľ bol aj rektorom.⁵

Záznamy o rektoroch (učiteľoch) v obci sa v archíváliách našli už okolo roku 1750, teda pred reformami, ktoré zaviedli Mária Terézia (1740 – 1780) a Jozef II. (1780 – 1790). Nedá sa však jednoznačne tvrdiť či a ako vtedy sa vyučovali deti. Prvý spomínaný rektor v obci bol Andrej Molitoris. Nie je známe či pôsobil v obci už pred r. 1750. Vykonával funkciu učiteľa a organistu. Zo Skalitého odišiel pravdepodobne na Oravu, kde sa meno vyskytuje doteraz, rovnako ako v bývalých slovenských obciach v Poľsku.

Všeobecne sa uznáva, že školstvo na Slovensku sa začalo rozvíjať v stredoveku. Rímsko-katolícka cirkev zriaďovala latinské školy. Poslaním týchto škôl, v ktorých sa vyučovalo podľa tzv. latinského trivía⁶, t. j. gramatika, rétorika a logika, bolo pripravovať mladých mužov pre službu v cirkvi. Neskôr sa v týchto školách učil aj laický dorast pre potreby svetského, kúpeckého a remeselníckeho stavu. Zaujímavosťou je, že sa tu pri výučbe používal aj materinský jazyk.

Príslušníci drobnej šľachty – zemanov, bohatších vrstiev spoločnosti a vyššej šľachty preferovali individuálne vyučovanie, tzv. domáce školstvo.

Všeobecný pokrok v školstve na Slovensku nastal po zavedení reformy Márie Terézie a Jozefa II., kedy sa škola stala predmetom verejného, štátneho záujmu. Štát začal spolurozhodovať o školských otázkach spolu s cirkvou. Tieto zmeny nastali najmä v rakúskej časti monarchie

vydaním zákona, ktorý zostavil J. I. Felbiger v roku 1774 na popud Márie Terézie. Táto zásada sa uplatňovala až do poštátne-
nenia školstva.

V Uhorsku, kde vládla nepríliš pokroková maďarská šľachta, sa školstvo rozvíjalo pomalšie. Najhoršia situácia bola na dedinách a malých mestečkách. Mária Terézia sa pokúsila aj o reformáciu škôl v Uhorsku, o ich zjednotenie a poštátnenie vydaním nového školského poriadku s názvom Ratio educationis. Pre Uhorsko bol tento Školský poriadok schválený až o tri roky neskôr, v roku 1777. Niektorými historikmi je Adam František Kollár⁷, považovaný za jeho hlavného autora.

Zreformované boli všetky stupne škôl, čím sa vytvorila jednotná školská sústava. Zriadili sa tri stupne elementárnych škôl:

- triviálna – jednotriedna, alebo dvojtriedna škola pre deti dedinskej a mestskej chudoby. Obsahom vyučovania bolo náboženstvo, čítanie, písanie, počítanie a základy poľnohospodárstva,
- hlavná škola – bola trojtriedna, príp. štvortriedna. Jej úlohou bolo pripraviť žiakov na ďalšie štúdium,
- normálna škola – bola zriaďovaná vo väčších mestách.

V reformácii školstva pokračoval Jozef II. Nariadil povinnú školskú dochádzku od 6 do 12 rokov, každoročný súpis detí, vyhlásil vyučovanie za bezplatné a neprítomnosť v škole trestal. Tieto zmeny sa dotkli aj stredných škôl.

Jozef II. realizoval reformy s cieľom vytvoriť z heterogénnych habsburských dŕžav suverénny a jednotný štát a tým politicky, hospodársky a vojensky posilniť habsburskú monarchiu. Reformy, nariaďoval formou patentov⁸ a uskutočňoval s pomocou najbližších poradcov často nešľachtického pôvodu.

Reformám sa najviac bránilo Uhorsko, kde odpor proti nim vychádzal od šľachty. Viaceré z nich však, s výnimkou zrušenia nevoľníctva, Tolerančného patentu, zrušenia kláštorov, cisár pred smrťou odvolal.

Jozef II. postupne zriadil, veľký počet nových farností. Podľa tejto reformy nikto

nemal mať do kostola ďalej ako dve hodiny cesty. To pozitívne ovplyvnilo aj vzdelávanie, lebo ľudové školy boli zriaďované pri farnostiach.

Reformy sa nerealizovali vo všetkých krajinách monarchie a nie všetky splnili svoj cieľ. Jozef II. nečakane zomrel roku 1790. Zrejme podcenil vplyv šľachty z obidvoch častí monarchie, lebo ešte počas svojho života väčšinu zo svojich reforiem musel odvolať. Jeho sklamanie z neúspechu vyjadruje aj nápis na náhrobnom kameni v kapucínskej krypte vo Viedni: „Tu odpočíva Jozef II., ktorý vo všetkom, čo robil, zlyhal“.

Poddaní v Uhorsku získali v roku 1781 právo uzatvárať manželstvo bez dovolenia feudálneho pána, právo slobodne opúšťať panstvo a hľadať si zamestnanie podľa ľubovôle, čo napomohlo rozvoju remesiel.

Prvým, azda najvýznamnejším prínosom reforiem bolo, že sa ľudia začali zaujímať o otázky národa, o prístup ku vzdelaniu v rodnom jazyku i o otázky spisovného jazyka. Tak sa dostali ku vzdelaniu a deti z nešľachtických rodín a obvykle sa stali kňazmi či rehtormi. To malo vplyv na rozšírenie používania slovenčiny v rôznych spoločenských vrstvách. Tak tomu bolo aj v našej obci, ktorá mala šťastie v tom, že sem postupne prišli za farárov až štyria stúpenci Bernolákovho učeného tovaríšstva.

Národ bol však v tom čase rozdelený na dve skupiny, na evanjelikov, používajúcich biblickú češtinu a katolíkov, ktorí používali ako spisovný jazyk slovakizovanú češtinu. Osvetovou činnosťou slovenských katolíckych vzdelancov sústredených v učennom tovaríštvě sa podarilo rozšíriť nový spisovný jazyk – bernolákovčinu, organizovať vydateľskú činnosť a distribúciu tovarišských bernolákovských kníh.

Tovarišstvo malo zásadný vplyv na prebúdzaní národného povedomia. Títo štyria kňazi Lukáš Pažický (*16. 11. 1728, Prievidza, †18. 04. 1800 Čadca), Jozef Otrokóci (*1746 Púchov, †27. 12. 1810 Nitra), Ondrej Gombár (*16. 10. 1751 Žilina,

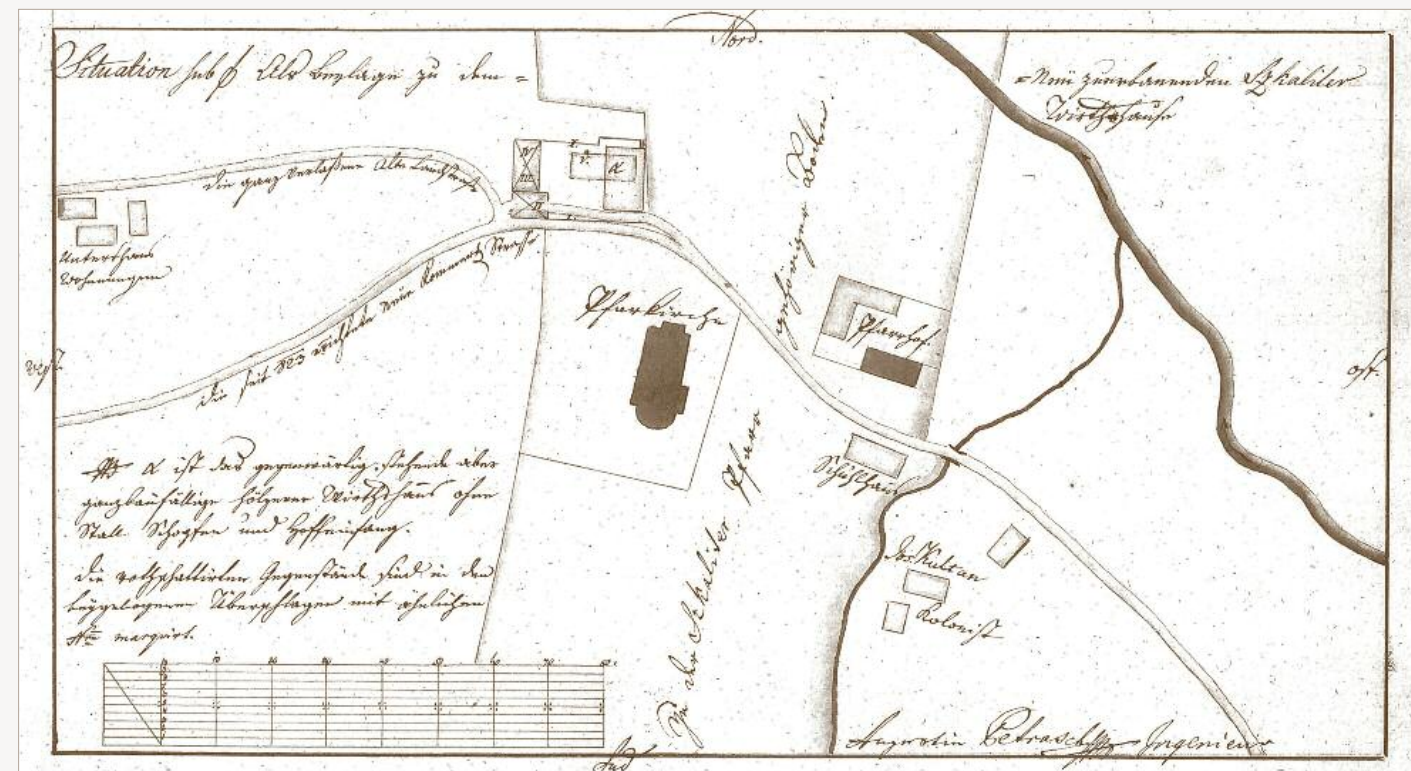
†20. 01. 1810 Fačkov), František Xaver Daniš (24. 10. 1796 Banská Štiavnica, †01. 04. 1849 Čadca) ako aj činnosť ich nasledovníkov mala podstatný vplyv na život našich predkov. Hlboko zasiali myšlienku národného povedomia a príslušnosti k slovenskému národu v tejto čisto nárečovej goralskej obci, ktorá sa prejavilo najprv v nenásilnom, ale jednoznačnom odlišovaní sa od poľskej, haličskej polspolitosti, neskôr v ostrom a ráznom prejave proti poľskej rozpínavosti najmä v kritických rokoch 1938 – 1939, kedy Poľsko vznieslo svoje územné nároky voči Slovensku.

Vyučovaním bernolákovskej slovenčiny v školách sa vtedy do nárečia dostali slovenské slová používané v lokalitách odkiaľ kňazi pochádzali, ktoré si naši predkovia upravili do nárečia, ako aj príslovia a porekadlá, nápevy i piesne. Farské knihy sa viedli v latinčine i bernolákovskej slovenčine až do 60. rokov 19. storočia, kedy maďarizačný tlak zosilnel do tej miery, že niekoľko strán v matrikách bolo prečiarknutých a nanovo prepísaných do maďarčiny. Maďarizácia pokračovala prakticky až do konca 1. svetovej vojny. Vplyv štúrovskej slovenčiny bol v obci slabý, lebo po jej kodifikácii v auguste 1844 nastali rozsiahle spoločenské zmeny (známe meruôsmé roky, rakúsko-maďarské vyrovnanie), kedy maďarská šľachta získala štátnu moc a maďarčina bola vyhlásená za štátny a úradný jazyk. Prejavil sa v obci v podstate až po skončení 1. svetovej vojny, po vzniku republiky.

O prvej škole v obci nie sú záznamy. Podľa niektorých zdrojov bola škola v Ústredí už pred rokom 1827. Autor našiel Situačný plán centra obce z roku 1827, na ktorom je škola zakreslená.

Tá zrejme jestvovala do roku 1874. Potom bola postavená škola, ktorá po prestavbách a prístavbách slúžila až do roku 1943, kedy bola postavená budova dnešnej školy na námestí.

V Uhorsku zrušenie latinčiny ako úradného jazyka zmenilo jazykový problém na politický problém čo malo neskôr negatívny dôsledok na spoločenský život

Situačný plán centra obce z roku 1827. Vpravo od kostola, oproti fare je zakreslená budova školy

na Slovensku. Tu niekde sú počiatky maďarizácie slovenského školstva a spoločenského života vôbec.

V roku 1860 maďarská vrchnosť nariadila, aby maďarčina bola vyučovacím jazykom. Slovenčina a nemčina sa používali len ako jazyky pomocné. Po tomto období sa začala maďarizácia v školstve a nielen v ňom. Predstavitelia Slovákov formulovali požiadavky slovenského národného hnutia a prijali ich na zhromaždení v Martine 6. – 7. júna 1861 ako Memorandum národa slovenského. Vyjadrovalo nespokojnosť Slovákov so situáciou v školstve a vo verejnom živote. Žiadali, aby sa slovenčina používala vo verejnom živote, pri cirkevných obradov a v školách.

Po neúspechu memoranda preniesla slovenská inteligencia svoju aktivitu do kultúrnej oblasti. V roku 1863 bola založená Matica slovenská. Slováci sa usilovali uchovať slovenský jazyk na gymnáziách v Revúcej, Martine a Kláštore pod Znievom.

Po Rakúsko-uhorskom (maďarskom) vyrovnaní v roku 1867 sa dostali Slováci

priamo pod nadvládu maďarskej vrchnosti, ktorá sa usilovala o vytvorenie národnostne jednotného maďarského štátu, kopírujúc tak snahu Jozefa II. o jednotnom štáte, jednotnom úradnom, súdnom a vyučovacom jazyku. Dôsledkom tejto politiky bolo zrušenie slovenských gymnázií. Materinskú reč sa deti mohli učiť len na niektorých ľudových cirkevných školách, ale po vydaní Apponyiho zákonov v roku 1907 sa pomaďarčilo vyučovanie vo všetkých slovenských školách. Do rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie slovenské školstvo prakticky nejestvovalo.

O školstve v našej obci, až do roku 1921, je málo faktografických informácií. Najstaršie informácie o učiteľoch v obci nájdeme vo farských knihách, do ktorých ich niektorí správcovia farnosti až krasopisne zaznamenávali. Sú to záznamy o sobášach, narodení detí ľudí, ktorí vykonávali povolanie učiteľa – rehtora, t. j. organistu v kostole. V poznámkach pri záznamoch o sobášach, či narodení detí nájdeme aj informácie o ich kontaktoch s inými učiteľmi a ďalšími ľuďmi v kysuckom i vzdialenejšom okolí, ktorí boli svedkami pri ich

svadbe či krstnými rodičmi ich detí.

Mladšie záznamy o školstve nájdeme v obecných kronikách, často retrospektívne, o stavbách škôl v obci, o ich prestavbe či rozširovaní. Tie sú dôkazom toho, že predstavitelia obce venovali školstvu náležitú pozornosť, samozrejme v rozsahu svojich možností a v rámci pravidiel svetovej i cirkevnej vrchnosti, ktorá mala na školstvo od počiatku podstatný vplyv.

V školskej kronike je zaznamenané, že obecné zastupiteľstvo poslalo 15. 09. 1871 žiadosť na ministerstvo do Budapešti so žiadosťou na prestavbu školy. Zámer bol postaviť murovanú školu namiesto drevenej, ktorá bola už bola v havarijnom stave. Na jar 1872 sa zišla školská stolica pod vedením farára Badíka, ktorý prečítal rozhodnutie z ministerstva⁹. V rozhodnutí sa uvádzalo, že škola má byť postavená na mieste starej školy¹⁰ a náklady na výstavbu hradí obec. Ministerstvo poskytne pracovnú silu, ktorá na jar 1873 príde do obce. Obec urobila zbierku na zakúpenie materiálu, ktorý nebolo možné zabezpečiť z miestnych zdrojov a zorganizovala dovoz kameňa, piesku, dreva a šindľov.¹¹

Školu stavali murári zo Sliezska. Záznam v kronike tiež hovorí, že počas a po ukončení stavby školy zúrila v obci cholera. Počet mŕtvych bol značný a vtedy sa zaplnili Starý cintorín aj cintorín v Cupli a pochovávalo sa na cintoríne U Kepusa. Úmrtnosť v obci vtedy bola druhá najvyššia po „hladových rokoch“ 1846 – 1848.

Škola mala dve triedy. V prvej triede učil Andrej (Ondrej) Bielek, v druhej triede Ján Kubička, ktorý bol správcom školy. Andrej Bielek pravdepodobne nastúpil až do tejto novej školy. Našiel sa tiež záznam v inom zdroji, že v roku 1871 bol učiteľom – organistom Daniel Bielek.

Andrej Bielek (*1849 †1914) bol učiteľom aj organistom. Učil tu až do svojej smrti. Je pochovaný na cintoríne v Cupli. V Skalitom učil v rokoch 1912 – 1915 aj jeho syn Vincent Bielek (*1892 Skalité †1931 Ostrava), ktorý študoval v Sp. N. Vsi, Budapešti, Sárospataku a v Bratislave. Po narukovaní Vincenta Bieleka do 1. sv. vojny v roku 1915 a počas jej trvania tu učil, podľa pamätníkov, opäť Ján Kubička.

Zachovala sa listina, ktorá však poukazuje na aktivitu našich predkov pri

zabezpečovaní vzdelania pre svoje deti aj za týchto podmienok, teda v maďarčine. Pochopili význam škôl a vzdelania a zrejme povzbudení vlastenecky zmýšľajúcim kňazom sa zaslúžili o výstavbu ďalších škôl v obci, na Kudlove a na Serafinove a ochotne poskytli svoje pozemky na ich výstavbu.

Preklad odseku listiny o povolení zriadiť školy na Kudlove a na Serafinove.

Od uhorského kráľovského ministra kultúra a výučby č. 90751

Prijímajúc príspevky ponúknuté uznesením obecného zastupiteľstva v Skalitom, čís. 5 zo dňa 26. júna 1911, vyžadujúce municipálne schválenie, zriaďujem dňom 1. septembra 1912, na základe §-u 80 zák. čl. XXXVIII., z r. 1868 – pri neporušenom ponechaní tamojšej obecnej ľudovej školy – dve samostatné jednotriedne štátne ľudové školy s vyučovacou rečou maďarskou.

Škola na Kudlove bola postavená v roku 1912 na pozemku, ktorý na tento účel predal Juraj Laš od Plaskúra (*1887 †1968).

Školu stavali chorvátski murári spolu s miestnymi občanmi, obdivuhodným tempom. Základy sa začali kopáť v júni a koncom júla toho istého roka bola

stavba dohodená. Tempo výstavby školskej budovy je obdivuhodné aj s odstupom času.

Z obecnej kroniky:

....., 1. septembra 1912 v škole sa začalo pracovať na tom akému cieľu bola škola posvätená: Z detí slovenských rodičov vychovávať odrodilcov, dať ľudu vzdelanie, ale za cenu odumretia svojho rodu. Priam v tomto duchu prvý začal učiteľ Arpád Pluhlo (Plechlo). Účinkoval tu od roku 1912 do roku 1914, kedy nastúpil na vojenskú službu za svetovej vojny.

Počas vojny sa v škole nevyučovalo. Deti vyučoval roľník Ondrej Špilák vo svojom dome Na Grape. Po vojne začali z Poľska na územie Skalitého prenikať ozbrojené bandy, ktoré okrádali obyvateľov o potraviny, šatstvo i dobytok. Na ochranu majetku a obyvateľstva pred vpádmi týchto bánd boli do obce vyslaní vojaci vznikajúcej česko-slovenskej armády, ktorí sa ubytovali práve v tejto škole. Po ich odchode sa v škole ubytovali legionári, ktorí mali rovnakú úlohu, ochrániť územie Slovenska.

Až v roku 1920 sa škola vrátila k svojmu pôvodnému účelu, keď 14. 11. 1920 prišla prvá učiteľka Václava Hrašná.

Perokresba školy a okolia E. Matiašovského, správcu školy po 1. svetovej vojne. Budova konzumu, tzv. burgu, v ktorom bola neskôr umiestnená jedna trieda školy a ktorá slúžila aj ako kultúrny dom na divadelné predstavenia.

Jej konštatovanie po nástupe na učiteľské miesto odzrkadľuje záznam z obecnej kroniky.

„Tieto deti už mali nejaké základy čítania, písania a rátania. Nadobudli ich vyučovaním na Grape v súkromnom dome roľníka Špiláka, ktorý sám vyučoval čítať, písať a náboženstvo. Na čítanie upotrebovali katechizmus, jediná to učebnica, ktorá i za maďarizácie bola slovensky tlačená. Písali vraj na dverách. Deti sedeli okolo stien na laviciach i na zemi.“

Predpokladáme, že podobná situácia bola aj v prípade zriadenia školy na Serafinove, tzv. Hornej školy, lebo kronika Hornej školy sa nenašla, informácie o nej o učiteľoch sú veľmi skromné, získali sa iba od pamätníkov.¹²

Najviac podrobných záznamov o škole nájdeme v školských kronikách, ktoré viedli správcovia školy, alebo nimi poverení učители. V školských kronikách sa viedli záznamy o činnosti školy, učiteľov i o žiakoch.

Záznamy, resp. kroniky školy z obdobia monarchie však boli zničené počas nepokojov vyvolaných navrátilcami z frontov 1. svetovej vojny v roku 1918. Tí ich, ako symbol nenávideného, despotického maďarského režimu poničili a neskôr, keď škola slúžila ako ubytovňa pre žandárov Česko – Slovenskej republiky, sa stratili nadobro.

Eugen Matiašovský, ktorý nastúpil na miesto učiteľa v obci 01. 09. 1922 svoje začiatky v Skalitom opísal v školskej kronike: *....., školský byt našiel v dezolátnom stave, vybavenie školy bolo zničené a archív školy zdevastovaný. Na povale školy našiel 120 kníh školskej knižnice.“*

So vznikom školstva v obci spomeňme ešte jeden fenomén, oproti niektorým iným kysuckým dedinám, ktorý významne ovplyvňoval život v obci. Je to existencia pomerne významnej tridsiatkovej stanice. Patrila do siete tridsiatkových staníc na hranici s Haličou, ktorých bolo viac ako tridsať.

Slovensko malo vďaka svojej geografickej polohe dôležitý význam v obchode v Európe. Bolo križovatkou obchodných

ciest, po ktorých obchodníci vozili svoj tovar na všetky svetové strany. Cez Slovensko viedli dve takéto významné obchodné cesty. Tzv. Česká cesta, ktorá spájala Budín s Prahou a Jantárová cesta spájajúca Baltské more s Jadranom. Tieto hlavné cesty mali aj svoje vedľajšie vetvy, ktoré vznikali z rôznych dôvodov, napr. v čase prírodných katastrof, miestnych, alebo celoeurópskych konfliktov a pod., alebo ako pašerácke cesty. Jedna z takýchto vetiev viedla cez Skalité.

Zabezpečiť ochranu obchodnej cesty a tým aj ľudí a tovarov bolo povinnosťou vlastníka územia, v prípade Skalitého to bolo Strečnianske panstvo. Kontrola na takejto ceste sa vykonávala na strategických miestach, cez ktoré sa muselo prejsť obvykle preto, lebo inde sa nedalo ísť s vozom či väčším nákladom a pešo iba ťažko.

Takýmito miestami boli priesmyky, brody, mosty, alebo križovatky ciest v inak nepriečhodnom teréne.¹³

Vlastník územia na tomto mieste vyberal poplatok za používanie cesty, mostu a na ich opravu. Tento poplatok – mýto musel platiť každý, kto nebol panovníkom od neho oslobodený. V prípade, že takéto miesto či miesta boli na hranici štátu, vyberalo sa aj hraničné mýto, tzv. tridsiatok, teda 3,33 % z prevážaného tovaru už od začiatku 15. storočia.

Uhorská vrchnosť v snahe zabezpečiť si pravidelný príjem peňazí zriaďovala na dovtedy neoficiálnych hraničných priechodoch colné stanice. Podobne postupovala vrchnosť aj v tzv. dedičných krajinách Rakúska, Česku a na Morave. Po vizitácií moravsko-slovenskej hranice boli zriadené nové colné stanice v Rožnove p. Radhoštom, Hrozenkove, Hovězím, Hornom Lidečku, ap. Dá sa predpokladať, že v tom čase bola zriadená a zaradená do siete tridsiatkových staníc aj stanica v Skalitom.

Mnohé mýtné miesta vznikli aj bez povolenia vrchnosti. Kupci sa však všemožne snažili vyhýbať mýtnym miestam rozličnými úskokmi, používaním postranných ciest, hoci to bolo prísne zakázané

pod pokutou zhabania tovaru, záprahov i povozov.

Preto v roku 1751 Mária Terézia obnovila súpis hlavných diaľkových ciest. Podľa dobových dokumentov boli 7,6 m široké a v miestach, kde to okolie dovoľovalo, vznikali ešte 2,5 m široké nespevnené „letné cesty“. Jazdilo sa po nich za pekného, suchého počasia, prípadne bol hnaný dobytok, aby erárne cesty príliš netrpeli. Na výstavbu a údržbu vozoviek sa od prechádzajúcich furmanov vyberalo mýtné. A aby sa nikto nemohol plateniu vyhnúť odbočením na vedľajšiu cestu, cestné patenty pravidelne pripomínali zoznam „povinných ciest“.

Za cisára Jozefa II. boli súkromné mýta úplne zrušené, okrem mýt na mostoch, prievozocho a na nových nákladných a umelých hradskeých. Výnos z týchto mýt sa však musel používať výlučne na udržiavanie príslušných objektov. Tereziánsky patent z roku 1778 bol na území dnešného Slovenska prakticky 150 rokov základným cestným zákonom. Jeho platnosť bola zrušená až v roku 1927.

V Skalitom sa vyberalo mýto pri kostole pred panskou krčmou a vykonávali ho ľudia na základe zmluvy so Strečnianskym panstvom. Podarilo sa nájsť zmluvu uzatvorenú v Čadci 10. 08. 1794 medzi výbercom mýta v Skalitom a panstvom Strečno v zastúpení jeho úradníkom.¹⁴ Text zmluvy je napísaný vtedy používanou slovenčinou.

Na základe tejto zmluvy prevzal František Vyskoč od Strečnianskeho panstva krčmu a výber čadčianskeho mýta v Skalitom po predchádzajúcom krčmárovi a výbercovi mýta Jánovi Drštíkovi.

Výber mýta a krčmu neskôr prevzal židovský krčmár Joachim Altmann, po ňom Efraim Ziffer. Krčmu potom od neho odkúpil a prestaval Jozef Časnocha Mikš neskoršie dlhoročný starosta obce.

Hlavné tridsiatkové stanice na území Slovenska – Tvrdošín, Trenčín, Bratislava a Košice, mali svoje filiálky na prístupových cestách k hlavným staniciam. Tridsiatková sieť sa dotvorila v poslednej tretine 17. storočia, vtedy podliehala dvom kráľov-

ským komorám, v Bratislave a Košiciach.

Rozsiahly dokument o inšpekcii celej siete tridsiatkových staníc na uhorsko-haličskej hranici od Barvinku (dnes na Ukrajine) až po Skalité, bol podpísaný práve v Skalitom.

Zatiaľ čo o mýtnej stanici sa zachovali informácie. – zmluvy o prenájme mýta, o tridsiatkovej stanici informácie nie sú, resp. zatiaľ neboli dostupné. Podľa mapy so zobrazením colného obvodu tridsiatkovej stanice v Skalitom, ktorú našiel autor v Maďarskom štátnom archíve (MOL) v Budapešti, by sa informácie mali nachádzať v niektorej z dvoch kráľovských komôr, v Bratislave, alebo v Košiciach, resp. v archívoch dnešnej colnej správy. Na autorov dopyt však archív colnej správy v Bratislave existenciu tridsiatkovej stanice v Skalitom poprel. Autor mal však pri návšteve v MOL, možnosť nazrieť do niekoľkých z desiatok škatúl mikrofišov o colnej agende tridsiatkových staníc, vrátane tej skalitskej, kde o. i. našiel záznamy o priestupkoch pokutách našich predkov.

K vzniku tridsiatkovej stanice prispeli turecké vpády a osadenie územia južného Uhorska, čím došlo k prerušeniu soľnej zásobovacej cesty zo Zadaru. Prílev obyvateľstva z krajov postihnutých tridsaťročnou vojnou (1618 – 1648) do bezpečnejších krajov, ku ktorým patrili aj Kysuce, si vyžiadal zásobovanie soľou. Tá sa v tom čase na územie Kysúc vozila z najbližšieho, predovšetkým z výdatného zdroja v Poľsku, Vieličky, pravdepodobne mimo dovtedy používaných ciest, teda aj cez Skalité.

Tridsiatkovú stanicu spomíname preto, lebo významne prispela k rozvoju obce a tiež preto, lebo má istú spojitosť, ako sa domnievame, so školstvom v obci.

O organizácii colnej služby však zatiaľ niet dostatok informácií. Tridsiatková stanica mala k dispozícii personál, ktorý strážil zverený úsek hranice. O vojakoch strážiach hranicu v Skalitom sú záznamy v matrikách farského úradu v Skalitom. U niektorých záznamov v matrike zomrelých je poznámka militia príp. miles

(vojak), a to nielen osôb cudzích, ako napr. Ján Čambor zabitý na hranici 10. 11. 1790, ktorých meno sa v urbároch nevyskytuje, ale aj u osôb, ktorých pôvod bol podľa mena preukázateľne skalitský. V matrike zomrelých nájdeme aj záznamy aj o tom, že niektorí tridsiatníci zamrzli počas služby na hranici.

V skalitských matrikách sú tiež záznamy o sobášoch skalitských dievčat s tridsiatníkmi i sobáše skalitských mládenčov s dcérami tridsiatnikov, ktorí potom, po skončení ich služby na miestnej tridsiatkovej stanici, odchádzali inam. Tak sa v súčasnosti môžeme stretnúť aj inde vo svete s priezviskami, ktoré majú svoj pôvod v Skalitom.

Od roku 1851 sa všetky tridsiatkové stanice zrušili a bol zavedený nový colný poriadok.¹⁵ Záznamy o prítomnosti tridsiatnikov v obci sa našli v matrikách ešte aj okolo roku 1870, ale ich pôsobnosť po zrušení tridsiatkovej stanice v obci je nejasná.

Tridsiatok bolo strategicky zvolené miesto pre tridsiatkovú stanicu. Existencia tejto budovy je doložená aj v tzv. pokonaní z roku 1884 s posledným vlastníkom panstva Leopoldom Popperom, podľa ktorého: „*Starodávny tridsiatkový domový plác, ktorý je na mape červenou II rímskou číslicou označený....., dosavadne vdova Ter. Cziffer, Ignác Cziffer držia, prechodí do vlastníosti týchže majiteľov že in solidum 350 zl. zaplatia.....*“

Osoba, ktorá v tom čase vykonávala funkciu tridsiatníka musela vedieť čítať, aby rozumela predpisom, vydaným vrchnosťou a tzv. glejtom, t. j. ochranným sprievodným listom, tiež písať a počítať, viesť evidenciu výberu, kontrolovať správnosť výberu poplatkov, založiť a viesť tridsiatkové registre, do ktorých zaznamenávali presné dátumy vycelenia tovaru, množstvo, druh, názov a všetky detaily o zhabaní, pašovaní, ap. To platilo a pre mýtnikov.

Súvis školstva a tridsiatkovej stanice vyvoláva zásadnú otázku: „Kde sa tridsiatníci učili čítať, písať a počítať a kto ich učil?

Ak by sa mohli podrobnejšie preskúmať archívy predpokladáme, že by sme sa o tom i o obci dozvedeli oveľa viac než vieme doteraz a tiež by sa zaplnilo jedno prázdne miesto v histórii obce. Ale návrh autora, aby slovenský archív požiadal MOL v rámci spolupráce o kópie týchto záznamov nebol úspešný.

Druhým významným prínosom reforiem bol prechod od nevoľníctva na formu poddanstva, kedy sa začal, na tu dobu, nebývalý rozvoj obce. Ľudia sa mohli sťahovať a tiež si mohli zvoliť povolanie. Nastal väčší rozvoj remesiel. Imigračnými vlnami z Nemecka (Sliezka), kde bolo nevoľníctvo zrušené v rokoch 1807 – 1817 a v Poľsku, kde bolo zrušené v roku 1791¹⁶, sa zvýšil počet obyvateľov obce na okolo 1300.

Z iniciatívy kňazov sa preto začal sa stavať súčasný kostol, pričom sa obyvatelia vykúpili z tzv. dlhých fúr. Obec ležala na tzv. Starej poštovej cesty do Haliče, po ktorej kupci vozili rôzne tovary a do obce sa dostávali novinky zo sveta. Cesta viedla z Čadce popri a cez rieku a mala až šesťnásť brodov, čo v čase povodní znemožňovalo prejazd. Vrchnosť pochopila strategický význam tejto cesty a preto sa začala stavať nová cesta v trase dnešnej cesty I/12 (predtým cesta II. triedy č. 487).

Nárast počtu obyvateľov spôsobil, že sa v obci postavili ďalšie mlyny, pily a valchy.

V obci bolo už pre vydaním tereziánskeho urbáru päť mlynov¹⁷, ale po josefínskych reformách počet mlynov, píl a valch zvýšil na desať, pravdepodobne najviac na Kysuciach.

Stavali ich miestni majstri, ktorí možno nadobudli majstrovské skúsenosti na vandrovkách, na ktoré sa mohli vydať vďaka reforme o voľnom pohybe a výbere remesla.

V obci nebolo veľa vhodných miest na postavenie vodných strojov. Ich umiestnenie v teréne je dôkazom dôvtipnosti našich predkov, znalosti stavu vody v ročných obdobiach a tak ide o pozoruhodné hydrotechnické diela. Unikátnosť

Výrez mapy y roku 1864 okolo tridsiatkovej stanice.
Miesto označené II a budova č. 137 patriace tridsiatkovej stanici.

spočíva v tom, že tieto vodné stroje neboli postavené priamo na vodnom toku, aby neboli poničené v prípade povodní, ale voda s k nim privádzala derivačným kanálom, ktorý sa v pri povodni od vodného toku odstavil. Pri stavbe kanála sa využíval reliéf terénu, tak aby prácnosť jeho stavby bola čo najnižšia, ale vodný spád čo najvyšší.

Do roku 1831 Strečnianske panstvo na základe zmluvy udelilo obyvateľom obce právo mlyna: Jurajovi Kučapačovi, Michalovi Papíkovi, Jánovi Kultánovi, Michalovi Rovňanovi, Jozefovi Vojčiniakovi a Jánovi Čaneckému; právo pily: Jurajovi Stenclákovi a Jánovi Chovancovi; právo valchy: Jánovi Gerátovi.¹⁸

Ich počet je dokázateľný nielen týmito zmluvami uloženými, ale na mape je zakreslená aj ich poloha v katastri obce. Niektoré mlyny slúžili aj ako valchy, ako

vyplýva z poplatkov, ktoré mlynári platili.

Ukážkovým príkladom majstrovstva pri stavbe derivačných kanálov a vodných strojov, ako vyplýva z map a polohopisu objektov, bola valcha Jána Geráta postavená na trase náhonu Vojčiniakovho mlyna a Chovancov mlyn.

Prívodný kanál od odberného miesta v ohybe potoka naproti kaplnke na Kudlove po valchu bol dlhý 200 m. Vodný spád bol dostatočný na to, aby valcha mohla fungovať a pretože sa voda prepúšťala ďalej do 220 m dlhého náhonu, mohol fungovať súčasne aj mlyn. Takéto usporiadanie vodných strojov na jednom náhone je pravdepodobne ojedinelé nielen na Kysuciach a svedčí o vysokom odbornom myslení našich predkov.

Druhé veľmi premyslene postavené dielo bol Chovancov mlyn. Mlyn bol za-

ujímavý tým, že odoberal vodu z dvoch zdrojov. Jeden odber bol z Chovancovho potoka, ktorý tečie poza Starý cintorín. Druhý odber vody bol z rieky pod mostom cez Buroňov potok a viedol korytom v zemi po ľavom brehu rieky až sa na miesto, kde je dnes železničná trať, spojil s prvým odberom. Tento vodný stroj poháňal nielen mlynské koleso, ale aj pílu a odberom vody z dvoch zdrojov sa docielila jeho celoročná prevádzka.

Najstarším mlynom bol mlyn pod cestou, dnes v záhrade rodinného domu, ktorý podľa ústneho podania patrila Časnochovcom – Tridsiatnikom. Písomná informácia o ňom sa nenašla, ale o jeho existencii svedčí jeho vyznačenie na mape Mappa exhibens metales inter Regnum Hungariae et Ducatum Silesiae z roku 1793, ktorú autor našiel v MOL Budapešť.¹⁹

Tento mlyn prestal fungovať po tom, ako sa postavila nová cesta a most cez Vreščovský potok v roku 1723, ktorý pre-rušil jeho niekoľko sto metrov dlhý prí-rodný derivačný kanál zo Sihiel.

Rovnako aj Chovancovský mlyn s pilou prestal fungovať po tom, ako sa postavila trať do Haliče v roku 1884.

Jediný z mlynov z doby, ktorý prežil až do polovice 20. storočia bol Kučapačov mlyn z roku 1831. Neskôr ho nazývali podľa miesta, kde bol postavený, mlyn U Filipa a ešte neskôr bol známy ako Zoňov mlyn. Mlyn bol postavený na Kysovom zárubku, na Filipovej štvrtke. Rieka na dolnom konci obce meandruje a na rela-tívne krátkom úseku svojho toku získava dostatočný spád a tak miesto na konci meandrov bolo využité na postavenie mlyna. Prírodný kanál bol dlhý 420 m.

Posledný mlyn v obci postavil Ondrej Potočár v 50. rokoch 20. storočia, ktorý čoskoro po elektrifikácii obce zanikol. Inšpiráciu hľadal v širokom okolí obce, ba aj v Sliezske a postavil viacúčelový vodný stroj. Stal na Chovancovskom po-toku v mieste kde odbočovala poľná cesta na Lieskovu povedľa kasární. Fungoval ako píla, poháňal brús a piest v maselnici, kde sa stĺkala smotana na maslo, ap. Pra-coval aj pri malom množstve vody, lebo mal vymeniteľné vodné kolesa.

V obci sa v čase tereziánskych a jo-zefínskych začalo vytvárať centrum, ako to potvrdzuje aj mapa z roku 1727, v ktorom bol cintorín s dreveným kos-tolom, nový murovaný kostol, fara,

škola a mýtna stanica v hostinci pri kostole.

Obdobie po tereziánskom urbári a jozefínskych reformách, najmä obdobie prvej tretiny 19. storočia môžeme jed-noznačne označiť za obdobie najväč-šieho rozvoja obce.

Toto, pre obec prajné obdobie ukončili na konci prvej tretiny 18. storočia opa-kované epidémie, roky, v ktorých nastalo katastrofálne sucho, s následnou neúrodou, kedy zomierali stovky ľudí v kysuckých dedinách, tak ako na Slovensku i v celej Európe.

Celé toto veľmi nešťastné obdobie bolo zavŕšené tzv. „skapatými rokmi“. Tak na-zývali ľudia roky 1846 – 1849 kedy vy-mierali celé rodiny.

Tieto historické fakty o období azda najväčších pozitívnych zmien v histórii obce, po tereziánskych a jozefínskych re-formách, si pripomíname na neokružle výročie pravdepodobne prvej písomnej zmienky o obci, 31. 03. 1601.

To čo počas nich a hlavne v ich dôsledku vzniklo, určilo smer vývoja skalitskej po-spolitosti na desaťročia dopredu. To čo vrchnosť dovolila urobiť, resp. čo naši predkovia urobili či postavili v rámci svojich možnosti, sme dostali ako dedič-stvo, ktorým sa môžeme pýšiť. Veď vybu-dovať kompaktnú dedinu, bez roztratených osád po kopcoch, s účelne usporiadaným chotárom, vrátane poľných ciest, s centrom obce na tú dobu s nadčasovou domi-nantnou stavbou kostola v poddanských podmienkach, napriek niekedy nežičli-

vému osudu a neprajnej vrchnosti a po-pritom zabezpečiť prakticky nezávislosť od okolitého sveta stavbou mlynov, píl a váľch a zúrodňovaní nepríliš úrodnej skalnatej pôdy, nás napĺňa hrdosťou nad ich dielom. Nie všetci dokázali v týchto drsných klimatických podmienkach prežiť, ale tí ktorí tu ostali naučili sa tu žiť a prežiť iba z toho čo si dokázali vyrobiť. Pretvorili drsnú prírodu na malebný kraj, ktorý však je dnes už nenávratne stratený. Naši predkovia nezabudli na vieru svojich otcov, uchovali si svoju zvláštnu goralskú reč, do ktorej prevzali prvky reči novej vlasti, ktorú si osvojili, ale udržiavali tra-dície, zvyky a slovesnosť svojich predkov. Zrástli s novou vlastou a keď bolo treba ju bránili. stali sa rodolubmi, vlastencami čo v priebehu časov dokazovali.

Keď nadišla priaznivá doba, nadviazali spojenie najprv s najbližším okolím a neskôr s celým svetom. Využili možnosť dostať sa ku vzdelaniu, zabezpečili ho pre svoje detí postavením škôl. Z jedno-duchých pomerov našej dediny vyšli do sveta rodáci, ktorí svoje rodisko preslávili vo svete a doteraz sú vzorom pre svojich potomkov.

Nech je nám ich život a práca pre spo-ločné blaho príkladom v našom živote.

Text neprešiel jazykovou úpravou.

PAVOL LAŠ, Ing., CSc.,
člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti,
člen Slovenskej asociácie novinárov

Materská škola Ústredie

Dňa 16.1.2025 sa v našej Materskej škole uskutočnila zimná olympiáda pre deti, pani uč. K. Fonšová a pani asis-tentka M. Cesneková pripravili špor-tový deň. Začali sme všetci spolu hu-dobnou rozcvičkou a následne sme prešli rôzne stanoviská, kde na nás ča-kali zaujímavé aktivity ako kľzanie, ly-žovanie, triafanie snehových gúlí, sta-vanie snehovej veže, bodovanie a iné. Detičky zažili veľa zábavy a hlavne si zdravo zašportovali, za odmenu dostali všetci medaile. Deti počas výchovno – vzdelávacej činnosti majú možnosť každý týždeň zažiť divadelné, interak-tívne alebo iné predstavenie. Rozpráv-ková komédia o nezištnej pomoci, pria-telstve, ale aj o nekončiacej poriadnej zábave bolo vystúpenie Prasiatko Pigi, kde sa stretá so spisovateľom, ktorého prosí, aby mu vymyslel krajší príbeh bez vlka. Taký, kde sa krochká a váľa v bahne, krásne kvíka, veľa papká, dlho spinká a tancuje. Deti zažili fantazijný príbeh, v ktorom sa stretli s princez-nou, kráľom, princom, ježibabou a mnohými ďalšími.

Naša MŠ sa zapojila do výtvarnej sú-ťaže s kompostérom Jurkom, v ktorej bola úspešná trieda Včielok pod vede-ním p. učiteliek S. Gelačákovej a M. Koričárovej. Deti vyhrali látkovú zeleninu na suchý zips a omaľovánky. Od začiatku nového roka sa usku-točnilo niekoľko spoločných stretnutí riaditeľiek školských zariadení v našej obci. Spoločne sme vzájomne spolu-pracovali a hľadali riešenie ohľadom plánovanej implementácie projektu Rozšírenia kapacít MŠ Skalité – Ústre-die z Plánu obnovy a s ním spojené or-ganizačné otázky. Všetky deti budú po-čas rekonštrukcie MŠ Skalité – Ústredie presunuté do budovy 1.-3. ročníka Zá-kladnej školy sv. Andreja Svorada a Be-nedikta. Ďakujeme pánovi starostovi PaedDr. Jozefovi Cechovi za ústre-tovosť a veríme, že aj napriek ťažkej si-tuácii v obmedzenom režime vyhovie rodičom detí. Projekt Slovenského Čer-

veného kríža zameraný na vzdelávanie detí v prvej pomoci v materských ško-lách interaktívnou a zábavnou formou za pomoci Macka Lacka a jeho zázra-nej lekárničky, prišiel aj k nám. Deti sa zaujímavou formou naučili základy prvej pomoci, ako zavolať na tiesňovú linku, ošetrovať drobné zranenia, oži-vovať skolabovanú osobu, používať le-kárničku a iné.

V rámci spolupráce so základnou školou sv. Andrea Svorada a Benedikta v Skalitom, sa deti zúčastnili návštevy prvej triedy. Deti si vyskúšali, ako sa sedí v lavici a ako pracovať ako skutoční prváci. Vypracovali pracovný list, s kto-rým im pomáhali veľkí školáci. Na zá-ver sme sa rozlúčili, poďakovali pani učiteľke PaedDr. Adriane Čaneckej za pekné prežitie doobedia a žiaci sa už tešia na našich budúcich prvákov.

Dňa 18.3.2025 o 9:00 hod. sa usku-točnil v Dome kultúry v Čadci 30. roč-ník celoštátnej postupovej súťaže a pre-hliadky detských folklórnych súborov – regionálne kolo Kysuce a my sme boli pri tom. Deti navštevujúce 3. Triedu (Včielky) a 4. Triedu (Motýlinky), mali možnosť vidieť krásne detské folklórne predstavenia z rúk skúsených drama-turgov. Počuli známe i neznáme ľudové piesne, videli rôzne druhy krojov a ta-nečných variácii a v neposlednom rade si upevňovali zásady a pravidlá proso-ciálneho správania.

Deti z našej MŠ sa zúčastnili počas týždňa od 31. 3. – 4. 4. 2025 korčuliar-skeho výcviku v MM aréne v Krásne nad Kysucou. Niektorí predškoláci si po prvýkrát s pomocou pani učiteliek a mamičiek obuli na svoje nôžky kor-čule. Radosť, prekvapenie, ale aj strach sa najviac prejavili v momente, keď

vstúpili na ľad. Veľkým pomocníkom pre nich boli bránky, tučniaky, med-vedíky, ktoré im pomohli udržať sa na ľade. Milý a profesionálny prístup in-štruktorov im uľahčil adaptáciu detí na toto nezvyklé prostredie. Ku konci vý-cviku odvážnejšie deti už odložili po-môcky a na ľade smelo korčuľovali.

Dňa 28. 3. 2025 sa pri príležitosti Dňa učiteľov v Dome kultúry Krásno nad Kysucou, konala v dopoludňajších ho-dinách slávnostná akadémia. V rámci programu boli ocenení pedagogickí i nepedagogickí zamestnanci z jedno-tlivých škôl, bez ktorých by sa žiadna škola nezaobišla. K oceneným zaslú-žene patrila aj naša kolegyňa, pani uči-teľka Soňa Gelačáková a pani kuchárka Anna Špiláková, ktoré si z rúk starostu obce Skalité, prebrali plaketu J. A. Ko-menského a Pamätný list. Z celého srdca blahoželáme a prajeme im, pevné zdravie, veľa úspechov a tvorí-vých nápadov.

Chceme veľmi poďakovať usilov-ným rodičom, ktorí nás v tom nene-chali samých a prišli nám pomôcť sťahovať: pán Vlado Gerát, pán Jozef a pani Michaela Cyprichovci, pán Mi-chal Gonščák a syn Jakub Gonščák, pán Rudolf Gonščák, pán Jozef a pani Mária Kobělušovci, pán Jozef Batromij, pán Roman Potočár, pán Rastislav Vevjora, pán Juraj Kultán; ďalej vďaka patrí aj rodinným príslušníkom za-mestnancov: pán Štefan Strýček, pán Jozef Gomola, pán Juraj Franek, pán Ľuboslav Mikula, pán Patrik Fonš; chceme poďakovať aj zamestnancom z PREVÁDZKY a chlapcom z DHZ.

A samozrejme vďaka patrí aj všet-kým pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom. Podarila sa veľká vec.

Poznámky:	
1 Satmarský mier o ukončení protihabsburského povstania Františka II. Rákociho uzavretý 1. mája 1711 v Satu Mare medzi hlavným veliteľom rákociovských vojsk grófom S. Károlim a cisárskym generálom P. J. Pálfim.	10 ide o miesto, kde dnes stojí pamätník obetiam 2. sv. vojny
2 Tereziánsky urbár pre obec Skalité bol vyhlásený na zasadnutí Trenčianskej stolice 4. júna 1772 v Trenčíne	11 v tom čase do Skalitého ešte nebola postavená železnica
3 Fond slúžil na zaopatrenie kňazov a rôzne iné charitatívne činnosti. Fond fungoval až do roku 1938, kedy ho po Anschluse Rakúska zhabal A. Hitler.	12 Laš, P.: Skalité obec pod Trojakom monografia obce, vydal Obecný úrad Skalité, 2015
4 Seminár bol otvorený 1.novembra 1783 na Bratislavskom hrade a sú s ním spojené začiatky pôsobenia bernolákovcov, a teda aj prvej spisovnej slovenčiny.	13 Pripomeňme, že v tom čase viedla cez Skalité, v mape označená ako Stará poštová cesta, ktorá sa v Čadci na Podzávoze odpájala od cesty na Jablunkov a prechádzala do Skalitého cez šestnásť brodov.
5 Rehtor – v minulosti správca školy – učiteľ, ktorý bol aj organistom. Tato prax sa udržala v obci až do konca 2. svetovej vojny.	14 ŠA v Bytči, fond Panstva Strečno, inv. č. 585, II Ab1; Prenájom mlynov a krčiem 1790 – 1847
6 Trivium – v stredovekých školách pomenovanie pre gramatiku, rétoriku a logiku ako nižší stupeň siedmich slobodných umení	15 Šuštiak, M.: Historicko – právny vývoj colného práva od súčasného stredoveku do vytvorenia samostatnej ČSR. Colný úrad Žilina.
7 Adam František Kollár (*17.04.1718, Terchová, †10.07.1783, Viedeň)	16 Poľsko bolo v rokoch 1772 až 1795 postupne rozdelené medzi Prusko, Rakúsko a Rusko.
8 patent – dokument vydaný panovníkom s platnosťou zákona	17 ŠA v Bytči, fond KST, inv. č. 1670, f. 549-551.
9 list sa v archívoch školy ani farského úradu nenašiel	18 ŠA v Bytči, fond Panstva Strečno, inv. č. 585, II Ab1; Prenájom mlynov a krčiem 1790 – 1847.
	19 Skalité helyséj határának térképe (Mapa miestneho chotára v Skalitom), ŠA v Bytči, inv. č. 2250.

Základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité

Uplynulé obdobie bolo pre našu školu plné úspechov, radosti a nezapodaných podujatí, ktoré obohatili náš školský život. Naša škola je miestom, kde sa talent, odhodlanie a usilovnosť stretávajú s podporou učiteľov a rodičov. Srdečne gratulujeme

všetkým žiakom a pedagógom, ktorí sa s nadšením zapájali do rôznych súťaží a dosiahli vynikajúce výsledky. Ich úsilie prispelo k veľkému úspechu našej školy – **umiestneniu na 1. mieste v aktuálnom rebríčku INEKO (región Kysuce)**, čo svedčí o vysokej kvalite vzdelávania a výnimočných výkonoch našich žiakov.

SÚŤAŽE

- **Výtvarná súťaž – Jeseň v záhradách:** Alexandra Kratková (7.A) – 1. miesto.
- **Pytagoriáda** (postup do okresného kola): Samuel Koričár (5.A), Klára Ramšáková (6.A), Filip Kraus (6.A), Alexandra Kratková (7.A), Stanislav Gonščák (7.A), Daniel Straka (7.A),

Tomáš Gonščák (7.A), Dária Staňová (7.A), Lukáš Petrák (7.A).

- **Celoslovenská súťaž Všetkovedko:** Desať žiakov sa zaradilo medzi 30 % najúspešnejších riešiteľov a získalo titul Všetkovedko.
- **Biologická olympiáda** (postup do okresného kola): Alexandra Kratková (7.A), Lenka Urbanová (9.B).
- **Geografická olympiáda** (postup do okresného kola): Matúš Špilák (5.A), Matúš Časnocha (5.A), Agáta Marjaková (6.A), Klára Ramšáková (6.A).
- **Recitačná súťaž Hviezdoslavov Kubín:** Bianka Lašová (5.A) – 1. miesto v školskom kole, 2. miesto v obvodnom kole, postup do okresného kola. Laura Lašová (3.B) – 1. miesto v školskom kole, 3. miesto v obvodnom kole. Katarína Römerová (4.A), Nela Zbojová (6.A), Vladimír Lysičan (9.A), Izabela Slichová (9.B) – víťazi školského kola.
- **Celoslovenská súťaž YPSILON – Slovina je hra:** Marta Kopečná (2.A) a Tobias Ramšák (2.A) – 100% úspešnosť.
- **Biblická olympiáda:** Alexandra Kratková (7.A), Beáta Majchráková (8.B), Sofia Urbanová (8.B) – 1. miesto v dekanátnom kole a postup do celodiecčného kola v Žiline.
- **Celoslovenská súťaž DIGI CAMP:** Počas dvojdného podujatia mali žiaci možnosť vytvárať rôzne modely zo stavebnej sady a pomocou micro:bitu ich naprogramovať tak, aby sa pohybovali a interagovali. Táto skúsenosť umožnila spojiť kreativitu s programovaním a lepšie pochopiť, ako technológie formujú náš svet. Našu školu reprezentovali žiaci zo 7.ročníka: A. Krčmárik, M. Stenclák, A. Kratková a S. Gonščák. Pracovali v zmiešaných tímoch so žiakmi z iných škôl. Okrem skúseností sme získali aj nové priateľstvá. Gratulujeme Martinovi Stenclákovi, ktorý so svojím tímom obsadil v súťaži 3. miesto. Očami žiakov: „Pri obyčajných súťažiach vždy ukazujeme svoje praktické zručnosti, ale Digi Camp je súťaž, pri ktorej môžeme spoznať

nových ľudí a nabráť nové skúsenosti do života, v ktorom sa bez technológií nezaobídeme.“ (A. Krčmárik)

„Priebeh súťaže a workshopov bol skvelý, mám nové skúsenosti. Naučila som sa programovať, skladať robotov a tiež pracovať s microbitmi. Mala som nápomocnú a vtipnú lektorku a celkom dobrých spoluhráčov. Obdivujem, aké výborné občerstvenie som mala a tiež izbu, v ktorej som bola ubytovaná. Celkovo sa mi táto súťaž veľmi páčila a určite odporúčam.“ (A. Kratková)

„12. a 13. Marca som sa zúčastnil 2-dňovej akcie s názvom DigiCamp, ktorá sa konala v priestoroch hotela Holiday Inn v Žiline. V zmiešaných 4-členných tímoch sme programovali MicroBit robotov. Prvý deň sme sa zoznamovali s funkciami a na druhý sme už súťažili. V prvej časti súťaže sme programovali robotov podľa zadání, ktoré nám doktorandi zo Žilinskej Univerzity ohodnotili bodmi. V druhej časti sme mali podľa seba navrhnuť a zhotoviť auto, s ktorým sme museli prejsť dráhu s najlepším časom. Mne sa s tímom podarilo umiestniť na 3 mieste a vyhral som ruksak na notebook, diplom a 50 Eur poukážku do Nay elektro. Myslím si, že DigiCamp mi rozvinul analytické myslenie a zvýšil povedomie o moderných technológiách.“ (Martin)

ŠPORTOVÉ AKTIVITY

- **1. ročník florbalového turnaja Pavla Gomolu:** 1. miesto: Viktória Sanigová, Sofia Durajová, Dária Staňová, Saša Maceášiková, Emma Maceášiková, Karolína Kaňová, Sofia Urbanová, Sára Krčmáriková, Zara Serafinová.
- **Lyžiarsky výcvik:** Žiaci 8.A a 8.B absolvovali nezabudnuteľný pobyt v Penzióne Dedovka v Snow Paradise Veľká Rača.

KULTÚRNE PODUJATIA

- **Tradičný fašiangový karneval** – deň plný smiechu, hudby a kreatívnych kostýmov.

20 žiakov získalo hlavnú cenu: Laser Game.

- **Filmové predstavenie v kine, tvorivé dielne v Kysuckom múzeu a iné.**

Poďakovanie

Za všetky úspechy, radosť a snahu ďakujeme žiakom, učiteľom, rodičom a všetkým, ktorí podporujú našu školu. Tešíme sa na ďalšie spoločné výzvy a zážitky, ktoré nás čakajú a prajeme krásne a požehnané VELKONOČNÉ SVIATKY!

„Toto je deň, ktorý učinil Pán, plešajme a radujme sa z neho.“

Ž 118,24

Základná škola s materskou školou Kudlov

AKTIVITY ŠKOLY

V januári 2025 sa naši žiaci deviateho ročníka zúčastnili **Medzinárodného dňa v KERICu**. Zapojili sa do workshopov vedených dobrovoľníkmi z rôznych krajín s dôrazom na tému inklúzia. Žiaci si vyskúšali na vlastnej koži aké je navigovať sa pomocou vodiacich tyčí, ktoré používajú ľudia so zrakovým postihnutím.

Sviatok sv. Valentína sme si pripomenuli aj v našej škole prostredníctvom **valentínskej pošty**. Žiaci všetkých ročníkov si vzájomne podarovali milé odkazy, ktoré im spríjemnili deň.

Aj tento rok sme v piatok 28. 2. 2025 privítali rôzne čarovné bytosti na pôde našej školy. OZ Detstvo Kudlov aj so ZŠ s MŠ Kudlov 781 zorganizovali pre deti z našej obce obľúbený **karneval**. Akcia bola naozaj skvelá! Deti sa predviedli v rôznych maskách a dozvedeli sa, čo vlastne fašiangy sú a prečo sa v tomto období naši predkovia takto veselili. Na podujatí sme stretli množstvo rozprávkových postáv a superhrdinov. Medzi maskami sme videli aj oheň, telefón, Pata a Mata, hrozno a nechýbali ani zvieracie masky. Boli to naozaj krásne a kreatívne výtvary, a preto sa naša porota rozhodla oceniť nielen sa-

motné masky, ale aj šikovných rodičov, ktorí do ich tvorby vložili veľa času a energie. Boli to krásne spoločné chvíle s deťmi, na ktoré budú spomínať. Masky boli rozdelené do troch kategórií:

1. kategória – deti z MŠ
2. kategória – žiaci zo ZŠ z ročníkov 1. – 3.
3. kategória – žiaci zo ZŠ z ročníkov 4. – 9.

Vo všetkých kategóriách bolo ocenených prvých päť masiek, ale aj pre všetky ostatné masky boli pripravené malé odmeny. Bolo to pekné piatkové popoludnie, ktoré končilo diskotékou, za čo ďakujeme DJ Banderasovi.

Ako aj v minulých rokoch, aj tento rok sa uskutočnil ples pod záštitou OZ Detstvo. **Fašiangový ples** sa uskutočnil 22. 2. 2025 a niesol sa v znamení veľkej zábavy, priateľskej atmosféry a skvelej hudby, za čo vďačíme DJ Banderasovi. Hostia sa výborne zabávali až do ranných hodín a každý si domov odniesol hodnotnú tombolovú cenu, ktorú venovali naši sponzori, predovšetkým rodičia a priatelia školy. Radosť mali aj naši žiaci, konkrétne ôsmaci, ktorí boli vyžrebovaní a vyhrali poukážku na **LASER GAME DO LASER ARÉNY V ČADCI**. V mene OZ Detstvo Kudlov sa chceme srdečne poďakovať všetkým sponzorom za ich cenné príspevky. Získané finančné prostriedky budú využité na ďalšie aktivity pre deti.

OKIENKO ŠPT

Úlohou školského podporného tímu je spolupytvať podmienky, aby sa každý žiak mohol v škole rozvíjať.

Vytvárať systém podpory pre žiakov, učiteľov i rodičov, aby mohli efektívne a inkluzívne spolupracovať všetky zložky. Priebežne sme konzultovali organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu detí so ŠVVP (špeciálno-výchovnými vzdelávacími potrebami). Našou snahou bolo pomôcť a podporiť deti so ŠVVP v nadväzovaní a utváraní priateľstiev v kolektíve. Počas vzdelávacieho procesu mali žiaci so ŠVVP k dispozícii pomôcky vytvorené pedagogickými asistentkami. Školská psychologička realizovala rôzne preventívno-výchovné činnosti v konkrétnych ročníkoch. Dôležitou súčasťou boli aj konzultácie s rodičmi, ale hlavne so žiakmi samotnými, ktorí sa potrebovali porozprávať a riešiť svoje aktuálne ťažkosti. Obsahom práce školskej špeciálnej pedagogičky bola nielen odborná intervencia pre žiakov so ŠVVP a korekcia ich ťažkostí. Dôležitou úlohou bolo aj hľadanie najvhodnejšieho riešenia pri ťažkostiach vo vzdelávaní u žiakov aj bez ŠVVP, ktorí to potrebovali, ako aj spolupráca s pedagógmi, zákonnými zástupcami žiakov, s Centrom poradenstva a prevencie.

V rámci práce školského digitálneho koordinátora sme si v mesiaci február na našej škole pripomenuli Deň bezpečného internetu, ktorý je dôležitou súčasťou výchovy k zodpovednému a bezpečnému správaniu sa v online priestore. Počas tohto dňa mali žiaci možnosť zamyslieť sa nad tým, ako digitálny svet ovplyvňuje ich každodenný život. V rámci skupinovej práce diskutovali o situáciách, kedy sa v online priestore cítia bezpečne a príjemne, ale aj o momentoch, keď

zažívajú nepohodu či riziká. Spoločne vytvárali výstupy v podobe myšlienkových máp, plagátov a prezentácií, v ktorých vyjadrili svoj pohľad na internetovú bezpečnosť. Veríme, že táto aktivita pomohla žiakom uvedomiť si, že internet je skvelý nástroj na učenie a zábavu, ale zároveň si vyžaduje zodpovedný prístup a obozretnosť.

ÚSPECHY NAŠICH ŽIAKOV V SÚŤAŽIACH

Ešte počas minulého roka sme sa so žiakmi zapojili do zberu mobilov, v rámci programu **RecykloHRY**. Zber bol úspešný, vyzbierali sme 198 ks starých mobilov. Získané body boli premenené na odmeny pre žiakov, ktorí sa aktívne zapájajú do rôznych aktivít. V hlavnom žrebovaní bol vylosovaný Matej Sýkora z 8.A triedy, ktorý získal knihu. Okrem tejto ceny škola získala 50 Eur poukážku na nákup sladkých odmiern pre šikovných žiakov.

Žiaci druhého stupňa sa zúčastnili súťaže **PREZENTIÁDA** na výber mali spracovanie dvoch tém. Mali možnosť otestovať svoje digitálne zručnosti v prostredí Canva alebo Power point. Z našej školy úspešne postúpili tri tímy: **9. B – Ivona Serafinová, Sofia Choluiová, Vanesa Choluiová. Zo 7. A triedy Eliška Takáčová, Soňa Šmatlavová, Karolína Koperová a žiačky 6. A triedy Terézia Krajčová, Kristína Čanecká a Aneta Belešová**. Srdečne blahoželáme a veríme, že v krajskom kole, ktoré sa uskutoční 4. 4. 2025 nás v Bratislave budú úspešne reprezentovať.

Naši žiaci sa v januári zúčastnili aj

školského kola **GEOGRAFICKEJ OLYMPIÁDY**, kde preukázali vedomosti o Slovensku, ale aj o svete. Tieto vedomosti prakticky aplikovali aj v práci s atlasom, mapou a v orientácii v teréne. V jednotlivých kategóriách postúpili do okresného kola títo žiaci:

Kategória G

1. miesto – **Dávid Jašurek (5.A)**
2. miesto – Kiara Padyšáková (5.A)

Kategória F

1. miesto – **Matúš Klušák (7.A)**
2. miesto – Adrián Korbaš (7.A)
3. miesto – Markus Igor Padyšák (6.A)

Kategória E

1. **Ella Kocúrová (8.A)**

Žiaci deviateho ročníka sa zúčastnili školského kola **OLYMPIÁDY KRITICKÉHO MYSLENIA** a úspešne postúpili do okresného kola. Gratulujeme žiakom **9.A triedy – Mikulová Nella a Greguš Branislav a 9.B triedy – Majchrák Michal a Choluiová Vanesa**.

V okresnom kole **BIOLOGICKEJ OLYMPIÁDY** kategórie C sa veľmi darilo našim žiakom:

Teoreticko-praktická časť:

3. miesto: **Daniela Korbašová (8.A)**
6. miesto: **Šimon Tatarka (9.B)**

Projektová časť:

1. miesto: **Daniela Korbašová (8.A)**
3. miesto: **Peter Lucák (7.A)**

V krajskom kole získala v projektovej časti krásne 6. miesto **Daniela Korbašová** z 8.A triedy.

Devätnásť žiakov sa zúčastnilo **recitačnej súťaže Krása slova**, kde súťažili v prednese poézie a prózy. Žiaci sa umiestnili nasledovne:

I. kategória POÉZIA

1. miesto – **Martin Majchrák**
2. miesto – Martin Úradník
3. miesto – Natália Kotyrová

PRÓZA

1. miesto – **Laura Cicmanová**
2. miesto – Eliška Šimaliaková

II. kategória POÉZIA

1. miesto – **Daniela Urbánková**
2. miesto – Agáta Šimurdová
3. miesto – Rebeka Kordeková

PRÓZA

2. miesto – Laura Piščeková
3. miesto – Simona Vojčiniaková

III. kategória POÉZIA

1. miesto – **Ivona Serafinová**
2. miesto – Nina Piščeková
3. miesto – Amélia Wiktor Strzalka

Do okresného kola postupuje Martin Majchrák, Daniela Urbánková a Ivona Serafinová.

Hviezdoslavov Kubín – okresné kolo

10. marca 2025 sa pod záštitou Národného osvetového centra a Kysuckého kultúrneho strediska konalo okresné kolo recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín v priestoroch DK Čadca. Tejto milej akcie sa zúčastnila aj žiačka našej školy, Daniela Urbánková z 5.A triedy. V kategórii prednesu poézie sa umiestnila na krásnom 2. mieste s odporúčaním na postup na krajské kolo, ktoré sa bude konať začiatkom apríla v Martine.

Medzinárodný deň v KERICu

Prezentiáda

Karneval

Prvá asociácia školského stravovania udelila 11. decembra 2024 vedúcej školskej jedálne ZŠ s MŠ Skalité Kudlov Zuzane Petrákovej Frollovej ocenenie za významný prínos v oblasti zdravého školského stravovania na Slovensku.

ŠPORTOVÉ SÚŤAŽE

Vo februári sa naše dievčatá, žiačky 6., 7. a 8. ročníka zúčastnili **Kvalifikácie do okresného kola vo vybíjaní**. 20. februára 2025 sa tím starších žiakov zúčastnil **Florbalového turnaja za vysvedčenie** v Čadci. 20. marca budeme držať palce zasa tímu mladších.

Aj v tomto školskom roku sa ZŠ s MŠ Kudlov zapojila do celoslovenskej súťaže „**Olympijský odznak všestrannosti**“. Je to športový projekt Slovenského olympijského a športového výboru realizovaný na školách, zameraný na podporu všestranného pohybového rozvoja žiakov. Žiaci 5., 6., 7. 8. a 9. ročníka súťažili v uvedených disciplínach: člnkový beh 10 x 5 m, výdrž v zhybe nadhmatom, vytrvalostný člnkový beh, ľah – sed za 30 s, skok do diaľky z miesta, hod 2 kg medicínbalom. Žiaci, ktorí absolvovali všetky disciplíny získali certifikáty s bodovacou a percentuálnou hodnotou, ktorá im napovedá, v ktorej disciplíne sa môžu ešte zlepšiť. Žiaci s výbornými výkonmi okrem certifikátu získali zlatý, strieborný a bronzový odznak všestrannosti.

Naši žiaci nevynikajú len v športe a vedomostiach, ale aj v umeleckom smere.

Súťaž „Rozlúskni to!“ A nakupovanie sa stane záľubou! Týmto heslom sa zapojili naši deviataci, žiaci 9. A triedy, do 3. ročníka súťaže organizovanej Slovenskou alianciou moderného obchodu. Cieľom súťaže bolo priblížiť žiakom fungovanie obchodu a to prostredníctvom riešenia rôznych výziev z praxe. Úlohou žiakov bolo vytvoriť projekt v spolupráci s povereným zástupcom z aliancie zamestnávateľov. Naša škola spolupracovala so zástupcom DM Drogerie. Žiaci sa zamerali na oblasť zážitkového nakupovania a oblasť logistiky riadenia predajne. Vzájomnou kooperáciou a spoločnými nápadmi vytvorili projekt, ktorý postúpil do 2. kola, v ktorom sa rozhoduje o víťazovi veľmi peknej výhry – poukážka na 2000 Eur na výlet podľa vlastného výberu. Vo finálnej prezentácii projektov sa hodnotí kvalita projektu, ale aj komunikačné

Olympijský odznak všestrannosti

zručnosti žiakov, ich motivácia, prejav a znalosť témy. Ako sami žiaci uviedli – pozitívnu stránkou projektu bolo hlavne to, že ako trieda spolupracovali, boli schopní dohodnúť sa na riešeníach a návrhoch, bez problémov si zadelili úlohy (tvorba prezentácie v programe Canva, návrh 2D modelu predajne a automatu v programe Procreate, tvorba videa) – jednoducho tvorili kolektív. Už len to je v dnešnej dobe veľmi vzácne a pre tínedžerov častokrát aj viac ako samotná výhra. Ďakujeme za skvelú reprezentáciu!

Všetkým našim športovcom, geografom, biológom aj umelcom srdečne gratulujeme a prajeme veľa úspechov!

ČO NÁS ČAKÁ?

V priebehu marca 2025 sa usilovne pripravujú naši deviataci na **Testovanie 9**, ktoré ich čaká 19. 03. 2025. Aby boli naši žiaci oboznámení a pripravení, čo ich čaká, pripravili si pre nich učitelia cvičné Testovanie, v ktorom si vyskúšajú priebeh oficiálneho Testovania.

Základná škola sa postupne pripravuje aj na príchod nových žiakov, a preto sa 26. 3. 2025 uskutoční **stretnutie s rodičmi budúcich prváčikov** spolu so školskou špeciálnou pedagogičkou, školskou psychologičkou a pani učiteľkou prvého stupňa. Na stretnutí sa rodičia dozvedia čo by ich dieťa malo vedieť a zvládať pred nástupom do prvého ročníka ZŠ.

Škola tiež pripravuje akcie pri príležitosti **Dňa Vody** (24. 3. 2025) a **Svetového dňa Downovho syndrómu**

(21. 3. 2025). Našich najmenších čaká 25. 3. 2025 **matematická súťaž Klokkan**.

Zápis do prvého ročníka sa uskutoční **7. a 8. 4. 2025**, zároveň sa v týchto dňoch uskutoční aj **Deň otvorených dverí v Školskom klube detí**.

V priebehu apríla sa naši žiaci popasujú s matematikou v okresnom kole **Pytagoriády** (7. 4. a 8. 4. 2025), 15. 4. 2025 sa žiaci, ktorých baví anglický jazyk a chcú si zmerať sily s ostatnými žiakmi po celom Slovensku, budú môcť zúčastniť súťaže **English Star**. Všetkým držíme palce!

Dňa 10. 4. 2025 sa uskutoční **rodičovské združenie spojené s voľbou členov do Rady školy**.

Aby si naši žiaci po výborných športových aj vedomostných výkonoch oddýchli, pripravujeme sa na návštevu Domu Kultúry v Čadci, kde sa potesíme **kultúrnym predstavením** „Ja, František“ (4. 4. 2025). Piataci a šiestaci pôjdu 16. 4. 2025 objavovať krásy a záhady potopeného Titanu na **Svetovú výstavu Titanicu** do Bratislavy.

Pomaly, ale isto sa blížia aj dlhoočakávané a zaslúžené letné prázdniny, s ktorými je spojený aj **letný tábor**. Aj tento rok pripravujeme letné tábory pre žiakov v období **júl – 7. 7. 2025 až 11. 7. 2025 – s názvom HRAVÉ LETO** a v období **august – 4. 8. 2025 až 8. 8. 2025** bude prebiehať tábor s názvom **FANTÁZIA NEMÁ HRANICE**. Bližšie informácie poskytneme na webovej stránke školy.

Kolektív zamestnancov ZŠ

Materská škola Kudlov

V materskej škole sa za posledné obdobie toho udialo naozaj veľa. Hneď v januári sa deti vytancovali na koncerte uja Jana z Detvy. Vo februári prišli herci z divadla Teáter Komika s predstavením Prasiatko Pigi a jeho dobrodružstvá. Uskutočnil sa karneval, na ktorom deti ukázali krásne masky, ale aj svoju šikovnosť v súťažiach.

Naši predškoláci sa od 17. 2. do 21. 2. 2025 zúčastnili kurzu korčuľovania v MM Aréne v Krásne nad Kysucou. Aj deti, ktoré v pondelok stáli na korčuľoch prvý krát, v piatok korčuľovali, vedeli sa zodvihnúť pri páde a dokázali hrať hry na ľade. Všetky prihlásené deti kurz úspešne absolvovali a získali aj diplom a medailu.

V marci sme sa zapojili do recitačnej súťaže v Kysuckej knižnici v Čadci – „Jazyček môj, ohýbaj sa!“ a tiež do výtvarnej súťaže s témou „Aj zvieratká potrebujú pomoc hasičov“.

Navštívil nás pán fotograf a pozvali sme si aj p. psychologičky z CPPaP z Čadce, ktoré prišli posúdiť školskú zrelosť (pripravenosť na vstup do školy) našich predškolákov. Zároveň sa naši predškoláci boli pozrieť na návštevu do prvého ročníka, kde ich privítali pani učiteľky spolu s deťmi a naši predškoláci si mohli vyskúšať, aké je to sedieť v lavici a „byť prvákom“. Aj v nasledujúcich mesiacoch nás čaká veľa aktivít a zábavy.

V dňoch

5.5.2025 - 7.5. 2025

od 9:30h do 11:00h

sa uskutoční

ZÁPIS DO MATERSKEJ ŠKOLY

na školský rok 2025/2026

V máji sa uskutoční zápis nových detí do materskej školy. Zápis bude v termíne od 5. mája 2025 do 7. mája 2025 v čase od 9:30 h do 11:00 h v kancelárii zástupkyne pre materskú školu. Na zápis je potrebné priniesť vypísanú žiadosť o prijatie dieťaťa, ktorá je dostupná na stiahnutie na stránke školy a tiež vo FB skupine materskej školy. Taktiež si ju môžete vyzdvihnúť u zástupkyne pre MŠ. Je potrebné, aby žiadosť podpísali obaja rodičia a priložili aj potvrdenie od detského lekára, že je dieťa spôsobilé na pobyt v materskej škole (tlačivo pre lekára je súčasťou žiadosti). Potom už len prísť na zápis v uvedenom termíne, ideálne aj s dieťaťom. Prosíme priniesť so sebou aj rodný list dieťaťa kvôli kontrole údajov.

Do materskej školy sa prednostne prijímajú deti, pre ktoré je plnenie

predprimárneho vzdelávania povinné, následne deti pokračujúce v plnení povinného predprimárneho vzdelávania. Potom deti s právom na prijatie (4-ročné, 3-ročné deti) a až výnimocne sa prijímajú deti od dovŕšenia dvoch rokov, ak sú vytvorené vhodné materiálne, personálne a iné podmienky a deti **majú osvojené základné hygienické a samoobslužné návyky a sú primerane samostatné** (dieťa nemá plienky a cumlík, nepije z fľaše, samostatne sa naje lyžicou, napije sa z pohára, používa WC, umýva si ruky, oblečie základné časti odevu, obuje sa). Bližšie informácie k zápisu do materskej školy si môžete pozrieť na stránke školy príp. sa informovať osobne alebo telefonicky.

Zástupkyňa pre materskú školu
Bc. Ľubomíra Franeková

TJ Slovan Skalité informuje

Vážení fanúšikovia skalitského futbalu.

Po zimnej prestávke opäť ožije športový areál v našej obci a futbal sa vráti na ihriská. Výbor TJ Slovan Skalité Vás chce touto cestou informovať o dianí vo FO počas zimnej prestávky a pred jarnou časťou futbalových súťaží. Na trénerských postoch nenastali zmeny – trénerom mužstva A dospelých je Jaroslav Petrák, trénerom mužstva dorastu U19 je Rudolf Mikula, starších žiakov U15 a mladších žiakov U13 trénuje Ľuboslav Mikula a trénerom prípravky U11 je Michal Čanecký. Vedenie klubu plánuje otvoriť ďalšiu vekovú kategóriu U7, pre tých úplne najmenších. Máme záujem poskytnúť priestor čo najväčšiemu počtu našich detí ako zmysluplne tráviť voľný čas a zároveň dosiahnuť skvalitňovanie vyšších kategórií nášho klubu. Zaznamenávame záujem zo strany detí a ich rodičov a dúfame, že sa nájde zanietený tréner a prípravku U7 sa nám podarí otvoriť.

Futbalisti TJ Slovan Skalité začali zimnú prípravu tréningami v Športovej hale Skalité, na ihrisku TJ Slovan Skalité a novinkou bolo, že hráči v rámci zimnej prípravy a regenerácie mohli navštevovať fitness centrum REHAB Fitness na Pribinovej ulici v Čadci.

Regenerácia futbalistov
v REHAB Fitness

Naše A mužstvo absolvovalo niekoľko prípravných zápasov na umelej trávě v Krásne nad Kysucou. Prvý zimný prípravný zápas sa uskutočnil 8. 2. 2025, súperom boli hráči z Turzovky a naši prehrali 0:4. V ďalších prípravných zápasoch sa stretli s týmito mužstvami: Skalité – Lietavská Lúčka 1:2, Skalité – Divinka 5:1, Skalité – Jablunkov (ČR) 0:2. Zápas Ska-

lité – Węgierska Górka (Poľsko) 6:0 sa odohral na ihrisku TJ Slovan Skalité a zápas Skalité – Rajcza (Poľsko) sa neodohral pre ochorenie hráčov súpera.

Dňa 8. 2. 2025 sa naše družstvo žiakov U15, zúčastnilo halového futbalového turnaja v Športovej hale Pratex, ktorý organizoval ObFZ Kysúc pod záštitou primátorov miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Krásno nad Kysucou a Turzovka. Turnaja sa zúčastnilo 12 účastníkov a hráči TJ Slovan Skalité sa umiestnili na 5. mieste. Za úspešnú reprezentáciu zverencom trénera Ľuboslava Mikulu patrí pochvala.

V sobotu 15. februára 2025 sa uskutočnil turnaj dorastencov v Športovej hale Skalité, ktorý organizoval ObFZ Kysúc pod záštitou obci Skalité, Čierne a Svrčinovec – Mikroregión Kysucký triangel. Tohto turnaja sa zúčastnilo 8 mužstiev a naši dorastenci, pod taktovkou trénera Rudolfa Mikulu, si vybojovali pekné 2. miesto. V individuálnych oceneniach sa Jakub Gonščák stal najlepším brankárom turnaja. Hráčom patrí veľké uznanie za predvedený výkon, bojovnosť a reprezentáciu nášho klubu.

V Športovej hale Pratex sa 1. 2. 2025 zúčastnil mládežníckeho turnaja

Žiaci U15 na turnaji pod záštitou primátorov kysuckých miest

Žiaci U13 na mládežníckom turnaji v športovej hale Pratex

aj náš tím mladších žiakov U13. Umiestnili sa na 6. mieste. Ďalší turnaj v športovej hale bol venovaný kategórii U9 a naši zverenci sa umiestnili na 6. priečke. Ďakujeme za reprezentáciu a rodičom za povzbudzovanie a podporu.

Dňa 23. 3. 2025 sa začala futbalová jar. Veríme, že spoločne oslávime úspešný vstup do jarnej časti sezóny

a každé futbalové stretnutie bude športovým sviatkom a stane sa bohatým športovým zážitkom.

Vážení spoluobčania, opätovne informujeme, že v roku 2026 plánujeme vydať pamätnú publikáciu k 100. výročiu založenia futbalového klubu v Skalitom a prosíme občanov o zapožičanie fotografií a iných materiálov, ktoré sa vzťahujú

k histórii futbalu v našej obci. Veríme, že sa nám aj s Vašou pomocou podarí zostaviť zaujímavú knižku ako významný míľnik v zachovaní histórie a dedičstva nášho futbalového klubu. Za pomoc ďakuje Výbor TJ Slovan Skalité.

**Miroslav Laš
predseda TJ Slovan Skalité**

TERMÍNY ZÁPASOV JARNEJ ČASTI 2024/2025 TJ SLOVAN SKALITÉ

Muži VI. liga (Skupina A) – Jarná časť 2024/2025

Dátum	Čas	Zápas
23. 3.	15:00	OŠK Nededza – TJ Slovan Skalité
30. 3.	15:00	TJ Slovan Skalité – FK Predmier
6. 4.	15:30	TJ Pokrok Stará Bystrica – TJ Slovan Skalité
13. 4.	15:30	TJ Slovan Skalité – TJ Horný Hričov
20. 4.	16:00	TJ SPARTAK Vysoká – TJ Slovan Skalité
27. 4.	16:00	TJ Slovan Skalité – ŠK Gbeľany
4. 5.	16:30	TJ Kysučan Korňa – TJ Slovan Skalité
11. 5.	16:30	TJ Slovan Skalité – TJ Snaha Zborov nad Bystricou
18. 5.	17:00	TJ Fatran Varín – TJ Slovan Skalité
25. 5.	17:00	TJ Slovan Skalité – FK Strečno
1. 6.	17:00	TJ Višňové – TJ Slovan Skalité
8. 6.	17:00	TJ Slovan Skalité – TJ Družstevník Bitarová
15. 6.	17:00	OŠK Kamenná Poruba – TJ Slovan Skalité

Dorast „U19“ – I. A 2B trieda ObFZ Žilina – Jarná časť 2024/2025

Dátum	Čas	Zápas
5. 4.	13:00	TJ Slovan Skalité – TJ Tatran Oščadnica
12. 4.	13:00	FK FATRAN – Dolná Tižina – TJ Slovan Skalité
19. 4.	13:30	TJ Slovan Skalité – FK Hliník
27. 4.	13:30	FK Trnové – TJ Slovan Skalité
3. 5.	14:00	TJ Slovan Skalité – FK Terchová
10. 5.	14:00	TJ Zbyňov – TJ Slovan Skalité
17. 5.	14:30	TJ Slovan Skalité – ŠK Petrovice
24. 5.	14:30	TJ Slovan Skalité – OŠK Kamenná Poruba
31. 5.	14:30	ŠK Čierne – TJ Slovan Skalité
7. 6.	14:30	TJ Slovan Skalité – 1. KŠK Žilina
14. 6.	14:30	TJ ŠTART Veľké Rovné – TJ Slovan Skalité

Starší žiaci III. liga „U15“ SsFZ – Jarná časť 2024/2025

Dátum	Čas	Zápas
23. 3.	10:00	FC JUVENTUS Žilina B – TJ Slovan Skalité
30. 3.	10:00	TJ Slovan Skalité – TJ SPARTAK Vysoká nad Kysucou
5. 4.	09:30	OŠK Rosina – TJ Slovan Skalité
13. 4.	10:00	TJ Slovan Skalité – OŠK Kamenná Poruba
20. 4.	10:00	TJ Slovan Nová Bystrica – TJ Slovan Skalité
26. 4.	10:00	TJ Slovan Skalité – voľný žreb
3. 5.	10:00	TJ Tatran Oščadnica – TJ Slovan Skalité
11. 5.	10:00	MFK Bytča B – TJ Slovan Skalité
18. 5.	10:00	TJ Slovan Skalité – ŠK Radoľa
25. 5.	10:00	TJ Slovan Skalité – ŠK Kysucký Lieskovec
31. 5.	10:00	FK Polom Raková – TJ Slovan Skalité
8. 6.	10:00	TJ Slovan Skalité – ŠK Belá
15. 6.	10:00	ŠK Čierne – TJ Slovan Skalité

Mladší žiaci III. liga „U13“ SsFZ – Jarná časť 2024/2025

Dátum	Čas	Zápas
23. 3.	11:45	FC JUVENTUS Žilina B – TJ Slovan Skalité
30. 3.	11:45	TJ Slovan Skalité – TJ SPARTAK Vysoká nad Kysucou
5. 4.	11:15	OŠK Rosina – TJ Slovan Skalité
13. 4.	11:45	TJ Slovan Skalité – OŠK Kamenná Poruba
20. 4.	11:45	TJ Slovan Nová Bystrica – TJ Slovan Skalité
26. 4.	11:45	TJ Slovan Skalité – voľný žreb
3. 5.	11:45	TJ Tatran Oščadnica – TJ Slovan Skalité
11. 5.	11:45	MFK Bytča B – TJ Slovan Skalité
18. 5.	11:45	TJ Slovan Skalité – ŠK Radoľa
25. 5.	11:45	TJ Slovan Skalité – ŠK Kysucký Lieskovec
31. 5.	11:45	FK Polom Raková – TJ Slovan Skalité
8. 6.	11:45	TJ Slovan Skalité – ŠK Belá
15. 6.	11:45	ŠK Čierne – TJ Slovan Skalité

Futbalový turnaj dorastencov Mikroregiónu Kysucký Triangel

V sobotu 15. februára 2025 sa v našej obci konal futbalový turnaj dorastencov. Po výborných výkonoch sa dorastenci Skalitého prebojovali až do finále a zaslúžene si vybojovali skvelé 2. miesto. Gratulujeme víťazom TJ Tatran Krásno nad Kysucou a tímu FK Polom Raková, ktorý obsadil pekné 3. miesto.

Osobitná gratulácia patrí Jakubovi Gonščákovi, ktorý predviedol vynikajúce zákroky a bol zaslúžene ocenený ako najlepší brankár turnaja. Ďakujeme všetkým hráčom za bojovnosť a reprezentáciu, fanúšikom za podporu a organizátorom za skvelé podujatie.

Osadový florbalový turnaj HBC Skalité

Osadový florbalový turnaj usporiadali na konci roka, 28. decembra 2024, HBC Skalité a Obec Skalité. Turnaj spojil miestne tímy i hostí z okolia. Turnaja sa zúčastnilo spolu osem tímov, z toho šesť domácich florbalistov a dva hosťujúce. Zahrali si hráči z Makova a z Kysuckého Nového Mesta. Najlepším hráčom sa stal Samuel Masnica z Mladých pušiek a najlepšou hráčkou Viktória Sanigová z FCB Kudlov.

Výsledky: 1. FBC Sihly, 2. Makov, 3. FBC Potokári

Skalité ožilo futsalom počas súťaže o putovný pohár starostu obce

Obec Skalité sa stala centrom futsalovej eufórie počas tradičného turnaja o putovný pohár starostu obce. Turnaj odštartoval zápasmi v dvoch skupinách, kde sa stretlo deväť tímov rozdelených na dve skupiny.

V semifinále sa Sadrokartonisti stretli s favoritmi skupiny A, tímom Turisti, a napriek vyrovnanému priebehu zvíťazili tesne 1:0. Druhé semifinále medzi TTT Podzávoz a Juwe Bloky prinieslo ofenzívnu šou, kde si Podzávoz vybojoval víťazstvo 3:2.

V zápase o tretie miesto sa stretli porazení semifinalisti – Turisti a Juwe Bloky. Fanúšikovia videli dynamický zápas, ktorý nakoniec rozhodli Turisti a zabezpečili si bronz výhrou 2:1.

Veľké finále medzi Sadrokartonistami a TTT Podzávoz bolo skutočným vrcholom turnaja. Sadrokartonisti, vedení excelentným výkonom Andreja Szíjjárta, napokon triumfovali v tesnom výsledku 4:3.

- Najlepší strelec: Pavol Zimka 8 gólov (TTT Podzávoz)
- Najlepší brankár: František Niník (Turisti)
- Najlepší hráč: Andrej Szíjjárto (Sadrokartonisti)

„Tento turnaj je viac ako len športové podujatie. Je to oslava športového ducha a komunity, ktorá sa každoročne stretáva, aby si užila atmosféru fair-play a priateľstva,“ zhodnotil hlavný organizátor, Daniel Staš.

Rozhodcovia: Robo Fonš, Dávid Belko, Lukáš Kubiátko, Daniel Staš.

Fotografie: Radovan Vojčiňák
Sponzori: Obec Skalité, ObFZ Kysuce, Futsal a priatelia športu, o.z.

Filip Pollák

SKUPINA A

1. Turisti – 9B
2. Juwe Bloky – 6B
3. FC Radegast – 3B
4. FC Valy – 0B

Zápasy skupiny A

1. FC Valy – FC Radegast 1:2
2. Juwe Bloky – Turisti 0:1
3. Turisti – FC Radegast 3:0
4. Juwe Bloky – FC Valy 4:1
5. Juwe Bloky – FC Radegast 4:1
6. Turisti – FC Valy 3:1

SKUPINA B

1. TTT Podzávoz – 10B
2. Sadrokartonisti – 9B
3. Trafo Kudlov – 7B
4. Taký je Fodbal – 3B
5. Dedinské Kotly – 0B

Zápasy skupiny B

1. Dedinské Kotly – Trafo Kudlov 0:2
2. Taký je Fodbal – Sadrokartonisti 0:2
3. TTT Podzávoz – Dedinské Kotly 12:0
4. Trafo Kudlov – Sadrokartonisti 0:6
5. TTT Podzávoz – Taký je Fodbal 5:1
6. Sadrokartonisti – Dedinské Kotly 8:0
7. Trafo Kudlov – Taký je Fodbal 5:4
8. Sadrokartonisti – TTT Podzávoz 3:4
9. Dedinské Kotly – Taký je Fodbal 0:1
10. TTT Podzávoz – Trafo Kudlov 2:2

Klub Biatlonu SKALITÉ

Milí športovní nadšenci a priaznivci biatlonu. Zimnú biatlonovú sezónu 2024/25 máme úspešne za sebou. Priniesla nám mnoho krásnych zážitkov, úspechov a hlavne ďalších nových skúseností pre našich pretekárov, ktorí nás reprezentovali na medzinárodných súťažiach nielen na Slovensku, ale i v zahraničí.

29. 12. sa náš klub namiesto tréningu zúčastnil preteku v bežecskom lyžovaní – Sliezsko/Beskydská regionálna liga – Kubalonka – Istebné – (Poľsko). Bol to prvý tohoročný záťažový test našich biatlonistov. Vďaka úžasnému počasiu a dobrým podmienkam to bola skvelá príprava na zimnú sezónu 2024/25.

3. – 5. 1. máme za sebou prvé preteky Tipos pohára žiakov a nominačné preteky dorastencov v tejto sezóne. Nádherné mrazivé počasie počas celého víkend a strojne položená snehová nádielka v Národnom biatlonovom centre v Osrblí nám priniesla krásne výsledky, pohodu a úsmev na tvári. Tvrdá práca z tréningov bola pre-

verená počas soboty v rýchlostných pretekoch a v nedeľu bola zas preskúšaná šikovnosť v preteku obratnosti. Za náš Športový klub Skalité nezostáva než poďakovať športovcom za ich skvelé výkony, vďaka aj organizátorom ŠK SKI Ružomberok, KB Čierny Balog, ŠKP Martin a samozrejme aj Slovenský biatlon.

15. – 19. 1. – **Lucia Vorková** nás reprezentovala na medzinárodnom IBU pohári Juniorov v poľských Jakuszyciach. Gratulujeme Lucia a držíme palce pri ďalších reprezentačných výpravách za náš klub i za slovenskú reprezentáciu.

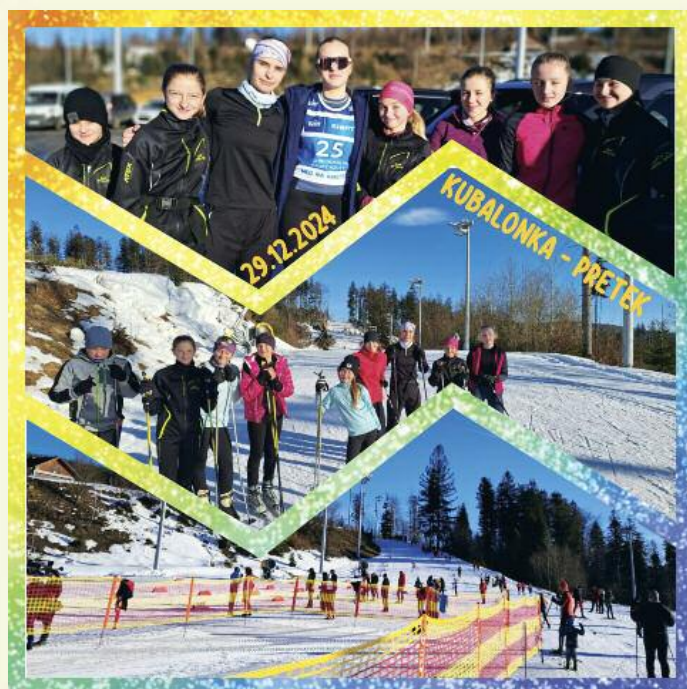
25. – 26. 1. – v tento víkend sme sa zúčastnili Majstrovstiev Slovenskej republiky a II. Kola Tipos pohára v Národnom biatlonovom centre v Osrblí. Naša silná zostava žiakov, dorastu aj dospelých nám priniesla krásne výsledky v rýchlostných pretekoch v sobotu – spomenieme nášho bývalého reprezentanta **Šimona Krištofíka**, ktorý za ŠKP BB vybojoval zlato a Ivan Čanecký striebro vo svojej kategórii. V nedeľných pretekoch hromadného štartu bolo viacero pádov, to však ne-

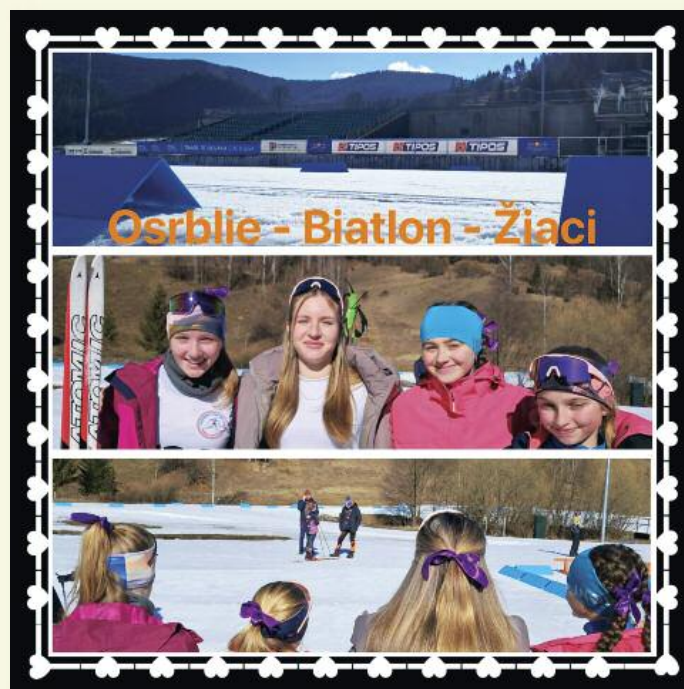
odradilo našich žiackych reprezentantov, aby bojovali až do konca a získali krásne výsledky. Pochváliť musíme aj **Tamaru Vevjorovú**, ktorá pár sekúnd po úvodnom výstrele šalamúnsky predbehla hromadiacu sa kolónu súperov v stúpaní do mostíka – **SUPER Tamara**.

31. 1. – 2. 2. – naši dorasteneckí a dospelácki športovci zo Športového klubu Skalité sa zúčastnili MSR a CER Cup v Národnom biatlonovom centre v Osrblí. Bojovali statočne, i napriek tomu, že sa podujatia zúčastnilo aj mnoho zahraničných športovcov – v drvivšej miere z Českej republiky, ale i Maďarska a Ukrajiny. Ďakujeme Kamilovi, Lucii, Tamare, Ivanovi a aj Šimonovi (ŠKP BB).

8. 2. si náš najmladší reprezentant **Dávid Jašurek** odskočil do susedného Česka na Noční stopu Valachy 2025 – súťaž v bežecskom lyžovaní klasickou technikou – vrátil sa domov so striebornou medailou v kategórii chlapcov do 12 rokov. Gratulujeme Dávid.

Hviezdny tím ŠK Skalité na preteku v Kubalonke (PL)

III. kolo Tipos pohár žiakov – Ella, Tamara, Karolína, Emma a s víťaznými mašľami

Tamara Vevjorová a Svetlana Piteková na streleckej poločke v stoji

Dávid Jašurek – III. kolo Tipos žiakov

14. – 16. 2. – III. kolom TIPOS pohára naši dorastenci a dospeláci ukončili zimnú pretekársku sezónu 2024/25 (teda aspoň si to vtedy mysleli). V tento víkend sa tiež naši žiaci – biatlonisti zúčastnili tréningového zimného sústredenia, kde podporili našich dorastencov, a zároveň si zatrénovali na dráhach Národného biatlonového centra v Osrblí.

22. – 23. 3. – máme úspešne za sebou Majstrovstvá Slovenskej republiky žiakov v Osrblí. Nádherné počasie, úžasné snehové podmienky na tratiach, perfektná atmosféra. Stihlo sa súťažiť, servisovať lyže, aj doviezť Lucii výstroj Slovenskému reprezentačnému tímu, ktorý cestuje do Švédska na Majstrovstvá Sveta Juniorov a Kadetov.

26. 2. – 4. 3. – naša reprezentantka **Lucia Vorková** sa opäť nominovala a reprezentovala nás na **Majstrovstvách sveta Juniorov a Kadetov** – tentokrát vo Švédskom Östersunde. Lucia Ďakujeme za tvoju skvelú reprezentáciu a výkony. Pozrite si jej výkony na: <https://www.slovenskybiatlon.sk/pretekari/detail/1986/vorkova-lucia>

28. 2. – 2. 3. – počas tohto víkend sa náš klub zúčastnil až dvoch akcií súbežne. Tou prvou bola trojdňová účasť na Stredoeurópskom regionálnom pohári v Poľsku. Naši dorastenci **Kamil Kotuľa** z Rakovej a **Svetlana Piteková** zo Starej Bystrice si po pr-

výkrát vyskúšali biatlonovú reprezentáciu v zahraničnom stredisku – takže nakoniec až toto bol záver ich zimnej biatlonovej sezóny. Za slovenskú reprezentáciu tam boli viaceré biatlonové kluby – pozdravujeme aj FANTEAM Banská Bystrica, ŠKP Banská Bystrica, ŠKP Bratislava. Naši biatlonisti tak mali možnosť vymeniť si informácie a skúsenosti zo športovcami z iných slovenských klubov, s ktorými štandardne súperia, tentokrát však tvorili jeden tím a bojovali za Slovensko. GRATULUJEME všetkým športovcom k úspechu.

Druhou súbežnou akciou počas uplynulého víkend bola účasť našich žiakov na záverečnom preteku tejto sezóny 2024/25 v Národnom biatlonovom centre. Počasie ako z rozprávky a skvelá atmosféra tak boli skvelým záverom úsilia našich biatlonistov – **Dávid Jašurek, Emma a Saša Maceášikové, Ella Kocúrová, Diana Vojčiniaková, Karolína Kaňová a Alexandra Ramšáková**. Ďakujeme za výpomoc a technickú podporu aj našej dorastenke **Tamare Vevjorovej**.

Po skutočne pretekmi nabitej zimnej sezóny sa začíname preklápať na letný biatlon, čakajú nás reprezentácie na behoch do vrchov, biatlonové súťaže na viacerých miestach Slovenska aj tréningové sústredenia na kolieskových lyžiach. Všetkým športovcom patrí veľká gratulácia a uznanie:

Dávid, Emma, Saša, Alexandra, Ella, Karolína, Diana, Kamil, Tamara, Svetlana, Lucia, Ivan – gratulujeme Vám k super výkonom aj ku krásnym zážitkom, nech Vám vydrží zdravie, sila, klud pred štartom, presná muška a hlavne športové nadšenie a športový duch do ďalšej sezóny letného biatlonu.

Mladší biatlonisti **Barborka, Katka, Emma, Livia, Adam, Liliana, Sára** – tréningy sú pre Vás základom pre zdokonaľovanie sa – využite ich naplno, aby ste sa tiež dostali do medzinárodnej reprezentácie Slovenského zväzu biatlonu a reprezentovali náš klub doma i v zahraničí. Držíme Vám palce.

Ďakujeme tiež všetkým rodičom, ktorí sa aktívne podieľajú na organizácii a výpomoci pri organizovaní súťaží a samozrejme obrovská VĎAKA trénerovi **Vladislavovi Vranovi**.

Vážení priaznivci, touto cestou Vás tiež chceme poprosiť o podporu Vašimi dvoma percentami z dane, prípadne podporou na našom transparentom účte:

SK68 8330 0000 0027 0304 7429.

Viac informácií nájdete aj na www.skskalite.sk a na Facebooku: [biatlonskalite](https://www.facebook.com/biatlonskalite). Všetkým Vám patrí obrovská vďaka.

Jozef Kocúr
Športový Klub Skalité – BIATLON

Obec Skalité a Farnosť Skalité Vás srdečne pozývajú na:

DEŇ RODINY

**Tárajko
Popletajka**

Tinti Linti

www.tintilinti.sk

Večerná zábava
hudobná skupina
Veľký Dom

24. máj 2025
NA NÁMESTI OBCE
Atrakcie pre deti:

Program:

- 12:00 h. - Slávnostná svätá omša
- 13:00 h. - Poslanecká fazulovica a polovnícky guláš
- 14:00 h. - ZAHÁJENIE PODUJATIA
- príhovor pána starostu a pána farára
- 15:00 h. - Vystúpenie SZUŠ Skalité
- 16:00 h. - Vystúpenie Tinti Linti
- 17:00 h. - Tárajko a Popletajka
- 18:00 h. - Zábava s kapelou Veľký Dom

- Ukážky a súťaže pre deti na stanovištiach
- VŠZP – meranie krvného tlaku, ukážka čistenia zubkov
- Malovanie na tvár
- Hasičský zbor Skalité – plošina, rebrík, hasičské vozidlá
- Ukážka zásahu HaZZ v čadci - profesionálni hasiči - pena
- Kolotoč pre deti, šmyklávka, nafukovací hrad
- Cukrová vata, pukance, langoše, kofola, trdelník, občerstvenie
- Prezentácia Ozbrojených síl Slovenskej republiky
- Prezentácia Colného úradu
- Policajný zbor Slovenskej republiky - prezentácia psovodov
- Lukostreľba
- Horská záchranná služba – prezentácia
- MS Červeného kríža Skalité – ukážka prvej pomoci, omalovánky, maskot Panda

Vstup voľný

Účastou na tomto podujatí obce Skalité v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa menia smernica 95/46/ES (oblasť ochrany osobných údajov), súhlas s spracovaním osobných údajov, ktoré sú spracovávané na účely tohto podujatia, obce Skalité menšie osoba zodpovedá za uvedenie účelov a vplyvov, za akékoľvek osobné údaje, ktoré, alebo ktoré sa používajú.

Partneri podujatia:

